

DIRVA

Nr. 33

Kovo-March 18, 1960

Cleveland, Ohio

Kaune gamina popierių tik svetimoms enciklopedijoms

Kauno-Petrašiūnų popierio fabrikas (dabar vadinamas Julius Janonio vardu) gamina popierių sovietiniams žurnalams: Sovietskij Sojuz, Ogoniok, Teatr, be to, ant čia pagaminto popierio atspausdinta visa didžioji sovietinė enciklopedija, o dabar gautas užsakymas gaminti popierių sovietinei Ukrainos enciklopedijai.

Ryšium su tuo prisimintina, kad 1957 metais buvo labai garsiai paskelbta, jog bus leidžiama lietuviška enciklopedija, žinoma, "socialistinė turiniu", bet lietuvių kalba. J. Matulis buvo paskelbtas būsiąs vyriausias redaktorius, jau buvo buv. Pylimo gatvė Vilniuje ir patalpos redakcijai paskirtos, ir daugiau kaip 60 asmenų redakcija numatyta, kai kurie redaktoriai jau buvo pradėję dirbti, buvo išsiųsti Maskvon pasimokyti, kaip enciklopediją redaguoti, bet paskui viskas nutilo. Paskutinį kartą viešai apie lietuvišką enciklopediją kalbėjo ir jos planus dėstė J. Matulis, 1958 metų vasario mėnesio vidury. Tada jis sakė, kad enciklopedija bus baigta spausdinti 1965 metais, o pirmasis tomas turėjo pasirodyti jau 1958 metų rudenį ar 1959 metų pavasarį.

Jei taip būtų buvę, tai būtų buvusi pirmą nerusų kalba enciklopedija sovietuose. Kas tuos projektus nužudė, ligi šiol niekas viešai neprisitarė. Tik tiek matyti, kad štai jau dveji metai, kaip enciklopedijos žodis vengiamas paminėti. Tik dabar, ryšium su popierio fabriko darbštumo pagarbinimu, paminėtos enciklopedijos, tačiau ne lietuviškoji. Atrodo, kad Maskvoj atskirai respublikai turėti enciklopediją teisė pripažinta didžiausiai iš eilės. Jei taip, tai lietuviškai enciklopedijai eilė greitai ateis, nes jai tektų laukti aštuntosios vietos.

PATIKSLINO ŽINIAS APIE ŠATRIJOS RAGANOS GIMTINĘ

Telšių muziejaus bendradarbis Vytautas Valatka radęs medžiagos, kurios pagalba esanti tiksliau nustatyta rašytojos M. Pečkauskaitės (Šatrijos Raganos) gimimo vieta. Pagal ankstesnius duomenis, M. Pečkauskaitė buvo laikoma gimusi 1878 metais Medingėnuose, Telšių apskrityje (dabar — Rietavo rajone). Muziejuje buvo gauta fotografija su lenkišku užrašu, sakančiu, jog fotografija yra Anupro Pečkausko (rašytojos tėvo), vedusio Šukštaitę. Vietoje išsiaiškinta, kad Šukštaitė gyveno dvarelyje prie Medingėnų kaimo, kitoje Minijos upės pusėje nei visas Medingėnų kaimas. Iš metrikų išsiaiškinta, kad Marija Pečkauskaitė žymima gimusi Medingėnuose, Kontaučių parapijoje, o tai parapijai iš Medingėnų ir tepriklausė tik Šukštų dvarėlis. Šukštų gyvenamasis namas, kuriame regimai gimusi rašytoja, ir dabar tebėra, tik jis dabar ne dvaro centras, o viena iš kolchozinių patalpų Telšių rajono "Liepsnos" kolchozo ribose.

VAIDINO TAS PAČIAS ROLES PO 41 METŲ

Juozas Vaičiūkas pradėjame kurti teatre 1919 me-

tais buvo vaidinamas A. Čechovo veikalas "Trys seserys". Spektaklyje dalyvavo P. Kubertavičius, A. Vainiūnaitė (vėliau Kubertavičienė), K. Jurašūnas.

Dabar, Čechovo jubilėjaus proga, Kaune vėl vaidinamas tas pats veikalas, ir jame vaidina visi trys minėtieji aktoriai, nors ir 41-riais metais senesni.

MAGNETOFONAS VIETOJ CARDIOGRAFO?

Inžinierius Antanas Stasiūnas, dirbęs Kauno Medicinos Instituto mokslinių tyrimų laboratorijoje, sako, išradęs prietaisą įregistruoti magnetofono juostelėse širdies ir galvos smegenų biologinėms srovėms. Šis įregistravimo būdas esąs ne grafiškas, o garsinis. Įrašas esąs galimas daug kartų kartoti ir gerai išanalizuoti. Prietaisas jau išanalizuoti ir parodą Maskvoje.

PRAMOGOS TVENKINYJE

Kauno elektrinės tvenkinyje (vadinamoj Kauno jūroj) rengiasi statyti plūduriuojantį pramoginį namą, kuriame būsiąs ištaigingas restoranas ir skaityklas. Pavasari tvenkinyje taip pat pradės plaukioti 150 vietų keleivinis motorlaivis. (LNA)

"Vidinio karo būklė" Argentinoj

Sunkiai dėl savo krašto ūkinio ir politinio pastovumo kovojanti Argentinos prezidento Arturo Frondizi vyriausybė paskelbė krašte vidinio karo būklę ir areštavo šimtus peronistų bei profesinių sąjungų vadų.

Po eilės ministerijų kabineto nepaprastųjų posėdžių ir pasitarimų su kariniais vadais buvo paskelbtas dekretas, kuriuo kariuomenei pavedamos policinės pareigos ir politiniai nusikaltimai bei sabotazas perduodami karinių teismų jurisdikcijon.

Dekretu, primenančiu diktatoriaus Juano Perono laikais veikusių aktą, tos priemonės apibūdinamos kaip "valstybės organizacija vidinio karo metu".

Areštavus daug peronistų vadų ir uždarius neo-peronistinės "justicialistų" partijos skyrius bei jų laikraščių redakcijas, kariuomenė perėmė elektros jėgaines, dujų tiekimo įmones, telefonų centras, uostas ir geležinkelinių linijas. Provincijos policija mobilizuota armijos žinion.

Vyriausybės akciją iššaukė pastaruju metu, ryšium su kovo 27 numatomais visuotiniais rinkimais, didėjanti politinė įtampa ir pagausėję sabotazų veiksmai.

Dar neseniai, prez. Eisenhowerio lankymosi proga, užsienio stebėtojai turėjo progos gėrėtis "naujoviška Lotynų Amerikos revoliucija" — ūkine krašto pažanga, kurią per keletą metų buvo suspėjusi įvykdyti konstitucinė Dr. Arturo Frondizi vyriausybė. Tačiau niekam nebuvo paslaptis, kokiomis sunkiomis pastangomis tai pasiekta ir siekiama. Pastaraisiais metais, prezidentui Frondizi paskelbus stabilizacijos programą, kraštas virto beveik be pertraukos kunkuliuojančiu katilu su pramonę paraližuojančiais streikais, bombų sprogdinimais, gandais apie ruošiamas revoliucijas. Per pastaruosius 12 mėnesių Frondizi turėjo įveikti 21 krizę. Iš Argentinos laikraščių surankiotais duomenimis, per tuos metus išsprogdinta daugiau kaip 300 bombų, nuo kurių žuvo 21 asmuo, sužeisti 49 ir padaryta daugiau kaip 1 mil. dolerių nuostolių.

Didysis neramumų kėlėjas yra profesinės sąjungos, kurių 61 kontroliuoja peronistai, o 19 komunistai. Praeitą savaitę jos buvo pradėjusios organizuoti

Rochesterio lietuviai per Vasario 16 minėjimą. Pirmoje eilėje iš kairės matosi: klebonas kun. P. Valiukevičius J. Brazaitis—minėjime sakęs kalbą. Antroje eilėje: Rudvalienė, Januškevičienė, Klimienė ir Krivickienė, Trečioje eilėje: Užemienė, J. Skiparytė-Whitehaus, P. Šlapelis, Pr. Saladžius, J. Saladžius ir kiti.

Vakarai kviečia šalinti erdvės bombų grėsmę

Ženevoje vykstančioje tarptautinėje nusiginklavimo konferencijoje Vakarai kvietė imtis akcijos, kad vieną dieną aplink žemę nepradėtų skraidyti branduolinių bombas nešančios erdvės raketos.

"Šiandien jau įmanoma iškelti erdvę labai didelių svorių, įskaitant branduolinių ginklus", kalbėjo Vakarų vardu britų atstovas Ormsby-Gore, "tačiau juos dar negalima grąžinti žemėn ir parinkti taikini. Būtų labai neišmintinga tikėtis, kad ir toji techninė problema nebus greitai išspręsta. Todėl mes turime užsitikrinti, kad niekas pasaulyje niekada neišskeltų erdvės branduolinių ginklų".

Antrai konferencijos dienai baigiantis, pradėjo ryškėti, kad Vakarų valstybės yra nusistačiusios visą dėmesį nukreipti į branduolinių bombų gabenančių erdvės raketų grėsmę.

Rusai pareiškė, kad jie nenorį visos nusiginklavimo problemos skaldyti į dalis. Tačiau daugelis diplomatinis stebėtojų tiki, kad rusai vis dėlto norėsią pasiekti kai kurių susitarimų prieš artėjančią viršūnių konferenciją, ir kad erdvės bombų grėsmė galinti būti pažangos raktu.

Konferencijai patiekti du planai: Vakarų palaipsninio

nusiginklavimo planas su aiškiais kontrolės priemonėmis, bet be laiko apribojimo, ir Chruščiovo planas nusiginkluoti per ketverius metus.

Didysis skirtumas tarp abiejų planų yra tas, kad Vakarai nori sukurti tarptautinę taikos išlaikymo armiją, o sovietai ne. Pirmą

konferencijos dieną sovietinis blokas smarkiai kritikavo vakariečių planą, kad jame neribojamas laikas.

Tačiau daugelis diplomatų konstatuoja, kad pirmomis dienomis pastebimas didesnis palinkimas tartis, negu anksčiau, ir abi pusės ieškančios sričių, kurios leistų derybas išjudinti.

JAV PLANUOJA POŽEMINIUS ATOMINIUS BANDYMUS

JAV Atominės Energijos Komisija paskelbė, jog esą ruošiamasi 1961 metais atlikti požeminius branduolinių bandymus, kad nustatytų branduolinių sprogmenų panaudojimo taikos reikalams galimybes. Bandymas, jei jis bus prezidento autorizuotas, bus vykdomas vienoje druskos kasykloje prie Carsbado, Naujojoje Meksikoje.

Bandymas, kuriam komisija pradėjo ruoštis prieš trejus metus, buvo atidėliojamas, kad nepakenkus Že-

nevoje vykusioms deryboms dėl atominių bandymų uždraudimo. 1958 metais sovietų delegacija jį labai kritikavo, kaltindama JAV norint praveisti maskuotą ginklų bandymą. Dabar esama vilčių, kad sovietai tam bandymui nesipriešinsią.

Bandymu norima iširti, ar branduolinius sprogmenis galima panaudoti taikos tikslams, pvz., gilinant uostas, pravedant kanalus ir sukuriant požeminius šilumos ir vandens rezervuarus ir t.t.

ADENAUERIS SIŪLO BERLYNO KLAUSIMU PLEBISCITŲ

Vak. Vokietijos kancleris Adenaueris, kalbėdamas laikraštiniams Washington, pareiškė, kad turėtų būti leista visuotiniu plebiscitu pasisakyti Berlyno gyventojams, ar jie nori pakeitimų Berlyno statuse. Plebiscitas turėtų būti įvykdytas prieš gegužės 19 prasidedančią Paryžiuje viršūnių konferenciją, ir jo duomenys būtų geriausias atsakymas į Chruščiovo reikalavimus

baigti sąjungininkų okupaciją Vak. Berlyne.

Anksčiau, po pasitarimų Baltuosiuose Rūmuose, prez. Eisenhoweris pabrėžė JAV nusistatymą, kad Vakarų Berlyno gyventojai turi išlikti laisvi. Tas pareiškimas pasaulyje sukėlė įspūdį, jog JAV pagriežtino savo pažiūrą Berlyno klausimu, kuris atrodo, bus pagrindiniu viršūnių konferencijos klausimu.

Nuteistas vyskupas

Komunistinis Čekoslovakijos teismas nuteisė devyneriais metais kalėjimo katalikų vyskupą Ladislav Hlad už tai, kad jis buvęs slaptai išventintas į vyskupus 1950 metais.

Jo pavadė Vatikano oficialiame metraštyje Anuario Pontificio buvo skelbiama nuo 1951 metų, tačiau nebuvo minima, nei kada jis gimęs nei kada išventintas į vyskupus. Komunistų laikraščiai sako, kad vyskupu jį pakėlęs popiežius Pijus XII, ir išventinimo apeigos buvusios atliktos slaptai, tuo būdu pažeidžiant komunistų 1949 metais išleistą įstatymą. Komunistai kaltina, kad Vatikanas tuo būdu sukūręs "slaptą Bažnyčios administraciją" Čekoslovakijoje.

laivų krovėjų ir skerdyklų darbininkų streikus, kurie turėjo visiškai suparaližuoti Argentinos eksportą. Šalia to, įvykdyta eilė sabotazų veiksnių kariuomenės ginklų sandėlyje, valstybinėje dujų įmonėje ir geležinkelioose.

Civilinis kostiumas labiau tiktų, negu šarvai!

Šiaulių šv. Petro ir Povilo bažnyčia, kuriai per karą buvo nuimtas bokštas, dabar vėl atstatyta. Nuotrauka daryta šių metų pradžioje, kai dar alkštėje, priešais bažnyčią, tebestovėjo Naujų metų eglė, papuošta... raudona žvaigžde.

Maskvos šešėliai Gvinejoje

Daug laivų su komunistinių kraštų vėliavomis per pastaruosius metus išplaukė iš Gvinėjos oštų į rytų bloką. Jų krūvis paprastas: bananai, prieskoniai ir kiti šio tropinio krašto produktai. Pavojišgesnė yra prekyba priešinga kryptimi. Rytų blokas už prekes Gvinėjai atsilygina arba dovanoja ginklus, propagandinę literatūrą ir reikmenis fabrikams, kurie, pagal Kremliaus strategiją, planus, mažiau yra skirti gyventojams aprūpinti, negu šiame Vid. Afrikos žemės ūkio krašte skubiai sukurti pramoninį proletariatą.

Komunizmas ir liaudies demokratijos (joks Connakry vyriausybės narys atvirai neišpažįsta komunizmo) Gvinėjos skverbiasi iš viršaus, per valdančiuosius sluoksnius. Pačiame krašte vargu ar bebūs trys tuzinai marksistų, kurie galėtų tikrai vadintis komunistais.

Nors jaunos valstybės vadas Sekou Toure visą laiką pabrėžia nesąs komunistas, tačiau, atsiminus jo studijų laikus komunistinėje Čekoslovakijoje, lieka maža abejonių apie jo palinkimą į Maskvą. Tiesa, kai kurie vyriausybės valdininkai, kalbėdamiesi su Vakarų užsieniečiais, mėgsta atkreipti dėmesį į kitus asmenis, kurie taip pat mokėsi už geležinės uždangos ir vis dėlto likę antikomunistais, pvz. maršalo Čiang Kai-šeko sūnus Čiang Cin-kuo, kuris, nors ir mokėsis Maskvoje, yra vienas ryškiausių antikomunistų visoje Azijoje.

Bet Sekou Toure keliai atrodo ištikimesni Maskvos linijai. Jis yra apsisodinęs patarėjais, kurių priemonės anksčiau ar vėliau prives prie pirmosios "liaudies demokratijos" sukūrimo Afrikoje. Didžiuosiuose viešbučiuose ir restoranuose vis mažiau sutinkama vakariečių ir vis daugiau rusų, čekų, rumunų ir komunistinės Kinijos atstovų, kurie, kaip patarėjai, turi didelį balsą administracijoje, ūkyje ir kitose srityse. Ypač pastebimos raudonosios Kinijos atstovų pastangos Gvinėjos džiunglėse sukurti pirmąją "liaudies komuną".

Ryškų palinkimą Sekou Toure turi Čekoslovakijai — kraštui, kuriame jis praleido savo jaunystę. Eilė čekų karinių misijų organizuoja maža, tačiau stipriai ginkluotą Gvinėjos armiją Rytų bloko pavyzdžiu. Iš Čekoslovakijos siunčiami tankai, šautuvai ir lauko patrankos. Net karinius orkestrus organizuoti pavesta čekams, kurie vienintelę krašto karinę kapelą jau išmokė komunistinių maršų ir dainų.

Lenkų globon atiduotos kelios laivinkystės linijos,

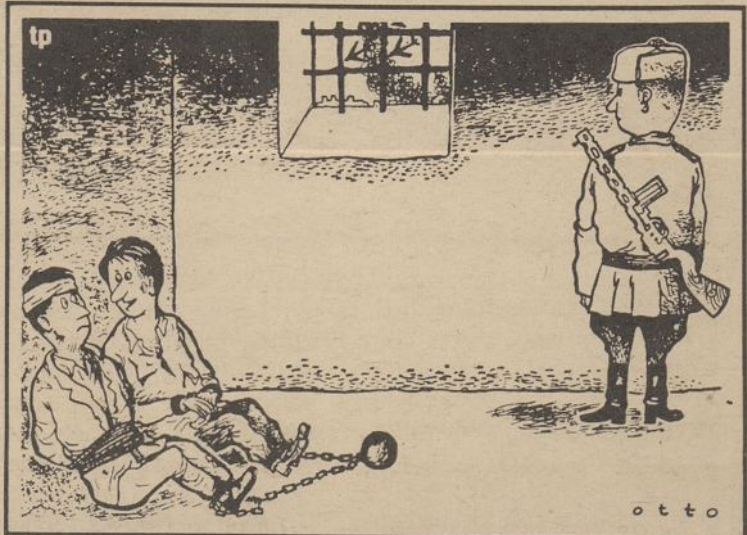
sovietinė Vokietijos zona pasižadėjo pagelbėti realizuoti bauksito išteklius, o bulgarai, kaip vaisių prekybos specialistai, organizuoja konservų pramonę.

Dar pavojingesnė yra infiltracija, kuri iš Gvinėjos bus plečiama į kitus Afrikos kraštus. Rytų bloko valstybės išdalino kelis šimtus stipendijų Gvinėjos studentams. Keletas tuzinų jaunuolių, paruoštų agitatoriais ir infiltracijos specialistais, jau grįžo Gvinėjon, kad iš ten oficialiai ir neoficialiai pradėtų Maskvą ruošti kitas Afrikos dalis. Jų veikla jau jaučiama prancūzų valdomose srityse bei ispanų, portugalų ir britų kolonijose Vak. Afrikoje.

Kokią reikšmę Kremlius teikia jaunai Gvinėjos valstybei, kaip operaciniam centrui Afrikoje, matyti iš skaičiaus organizacijų, kurios susitelkė sostinėje Conakry ir iš ten vykdo visokeriopą subversiją. Komunistų diriguojama pasauli-

nė profesinių sąjungų organizacija, "pasaulinės taikos taryba" ir įvairūs antivakarietiški sąjūdžiai Gvinėjos sostinėje įsteigė savo skyrius. Tos organizacijos kviečiasi emigrantus iš visų savarankiškų Afrikos kraštų ir kolonijų. Vieni jų atrenkami ir tolimesniam apmokymui siunčiami už geležinės uždangos, o kiti Gvinėjos lėšomis sėdi nieko neveikdami.

Įvairiais afrikiečių dialektais Sovietijoje spausdintų ir iš Conakry po visą Afriką sklaidžiamų propagandinių raštų skaičius nuolat auga. Ir sovietinė "Draugystės su Afrikos kraštais draugija" 1959 metų pabaigoje atidarė savo įstaigą Gvinėjos sostinėje. Visi ženklai rodo, kad sovietinis kolonializmas savo pirmąjį atsparos punktą Afrikoje įsteigė toje pačioje vietoje, kur prieš 300 metų buvo įsteigta pirmoji Vakarų Europos kolonija. (tp)

--Prie dabartinio režimo truputį geriau. Mano pančiai yra lengvesni, negu buvo vartojami Stalino laikais!

Prezidentas nori padvigubinti imigrantų kvotą

Prez. Eisenhoweris netrukus kreipsis į kongresą, prašydamas peržiūrėti imigracijos įstatymus ir padvigubinti šin kraštą įsileidžiamų imigrantų skaičių.

Jo plane, kuris kai kuriais požiūriais nedaug skiriasi nuo 1956 metais kongreso atmeto prašy-

mo, numatoma: * padvigubinti metinę imigrantų kvotą, dabar siekiančią 154, 657 asmenis, remiantis 1960 metų gyventojų pasiskirstymo procentu, o ne pasenusiu 1920 metų; * paskirstyti kvotą pagal nuo 1924 metų atvykusių imigrantų proporciją; * leisti neišpildytas kvotas išnaudoti sekančiais metais, išdalinant jas tarp visų įsileistųjų aplikantų, t.y. nepaisant jų gimimo krašto.

Tačiau kongreso sluoksniuose kalbama, kad šis prezidento prašymas vargu bebūsių priimtas šiais rinkiminiais metais.

* PREZ. EISENHOWERIS, laikraštinių išprovokuoatas, spaudos konferencijoje netiesiogiai pasisakė, kad jis remiasi Nixono kandidatūrą prezidentus.

* GYNYBOS SEKR. GATES senato komisijoje pareiškė, kad JAV turinti ir ateity išlaikysianti "keletą kartų" didesnę destruktivinę galią branduoliniuiais ginklais, negu Sovietija.

* RESPUBLIKONŲ vadai patvirtino, kad prez. Eisenhoweris ruošiasi prašyti kongreso leidimo sumažinti Kubos cukraus importo kvotą, jei to pareikalaus valstybiniai interesai.

Taip buvo išdavinėjama Amerika

JAV PREZIDENTAS NENORI PRIIMTI ĮSPEJIMO

Whittaker Chambers, iš pradžių labai žavėjęs sovietų agentų jam pavestomis "aparačiko" pareigomis, vėliau pradėjo įžvelgti komunistinę tikrovę, kuri jam pradėjo kelti abejones. Ypač jį nuvylė Stalino 1936-38 metais pradėtieji valymai, kurių aukomis krito daugelis visam pasauli pagarsėjusių kominternu narių, partijos kūrėjų. Jų "prisi pažinimai" kartais siekė absurdo ribas. Tai buvo smūgis, kuris jį paskatino ieškoti atsipalaidavimo nuo komunizmo.

redaktorių, ir tas postas jį buvo atpalaidavęs nuo piniginių rūpesčių.

Jis susirišo su vienu iš savo bendradarbių Washingtone, Don Levine, Pasitarė, ką reikėtų tokiu atveju daryti. Atvirai pasakojęs jam, iš kur žinąs, kad amerikinės ministerijos esančios apstetos komunistų agentų.

--Ir Baltuosiuose Rūmuose, prezidento įstaigoje?--nustebo Levine.--Ką jūs turite galvoje?

"...rasti gražų natūralios mirties būdą"

Tuo metu į Jungtines Valstybes atvyko pulkininkas Bykovas. Jis turėjo šeštąjį pojtūt draugams, kuriuos kankino abejonės. Jau per pirmąjį susitikimą jis pareiškė "Bobui", kad išdavičius vietoje likviduosias arba pagrobisias ir išgabensias sovietiniais laivais.

--Yra daug metodų kam nors nutildyti, -- pasakojo jis Chambersui.--Žudyti gali kiekvienas idiotas. Tačiau menas yra surasti gražią natūralią mirtį, kuria ir policija patiktų.

"Bob" suprato, kad Bykovas neabejotinai buvo didelis "menininkas" toje srityje. Tačiau, prieš galutinai atsipalaiduodamas nuo "aparato", jis dar kartą nuėjo pas Alger Hissą "medžiagos" atsiimti. Chambers buvo nusprendęs jos neatiduoti, bet pasilaikyti, kad rankoje turėtų stiprią kortą.

Tačiau, nesijausdamas namuose pakankamai saugus, jis nunešė storan vokan sudėtus dokumentus savo žmonos gimnaziūčiui, advokatui Levine. Tai buvo 1938 balandžio 7. Po to jis su šeima išvažiavo į nuošalų namą Baltimorėje, kurį neseniai buvo išsinuomavęs.

Tų metų žiemą, prieš pat Kalėdas, Chambers nusprendė dar kartą pasikalbėti su Alger Hissu. Nuotaika buvo prislėgta, ir Chambers pastebėjo, kad jo draugas esąs įspėtas, ko pastarasis ir neslėpė:

--Mus painformavo, kad tu padarei išdavimą.

Chambers papasakojo Hissui priežastis, kurios jį paskatino mesti partiją, tačiau jam buvo aišku, kad jis kalbės tuščiai.

Buvo jau tamsu, kai "Carl" --taip jis buvo šiuose namuose vadinamas -- atsisveikino. Hissas palydėjo jį iki durų. Ten paklausė:

--Kaip praleisi Kalėdas? Chambers, kuris ištisais metais buvo gerai gyvenęs iš gausios "aparato" paramos, dabar sunkiai vertėsi. Nesislėpdamas jis atsakė:

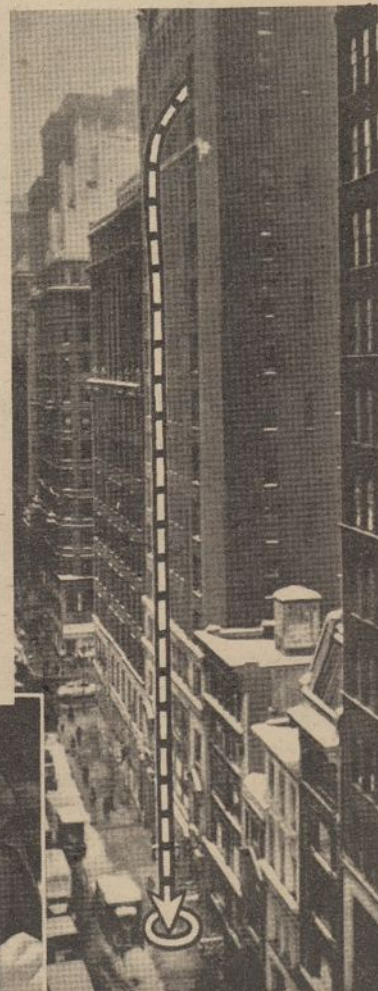
--Gana liūdnai, kaip atrodo. Abu vyrai pažvelgė vienas į kitą, ir Chambers Hissu akyse pamatė ašaras. "Carl" staiga nusisuko, nes ir jo akys buvo drėgnos. Po dešimties metų, New Yorko teismo salėje liudydamas prieš Hissą ir nupasakojęs šią sceną, jis pridūrė:

--Hissui nereikia tų ašarų gėdytis. Kol žmonės tebeturi jusimus, jie nėra žuve.

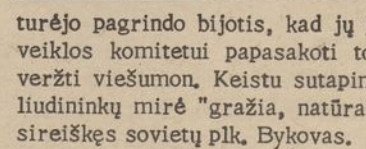
Prezidentas neprisileidžia

Rusų-vokiečių nepuolimo paktą pasirašymas 1939 metais sukėlė Chambersui naujus sąžinės konfliktus. Ar jam nereikėjo eiti į policiją ir papasakoti, ką žino? Ar ne kiekvienas kominternu agentas dabar buvo ir Hitlerio šnipas?

Tačiau, kas galėjo garantuoti, kad policininkas, kuris priims pranešimą, nebus komunistų agentas? Arba pranešimas bus pagautas Hitlerio "rudosios kolonos"? Ir tuo atveju Chambers pralaimėtų. Tada jis jau buvo tapęs vienu iš Time vyresniųjų

Neišaiškinta liko, ar buv. valstybės departamento valdininkas Laurence Duggan pats nusizudė, iššokdamas pro langą. Sovietiai

turėjo pagrindo bijotis, kad jų patikėtinis galėjo prieš amerikinės veiklos komitetui papasakoti tokių dalykų, kurie neturėjo prasi-veržti viešumon. Keistu sutapimu, tomis dienomis nemaža galimų liudininkų mirė "gražia, natūralia mirtimi", kaip ciniškai buvo išsireiškęs sovietų plk. Bykovas.

--Alger Hissą, --atsakė Chambers.

--Bet jis juk valstybės departamente?

--Taip, bet prezidentas nuolat klausosi jo patarimų. Dėl to nėra abejonių.

--Jei nenorite eiti į FBI, --tarė Levine, --tai belieka vienas kelias --kreiptis į patį prezidentą. Aš pasistengsiu parūpinti audienciją.

Tačiau Don Levine pažadėjo per daug. Prezidentas atsisakė priimti Chambersą Hissu reikalu. Net patį Levine jis nenorėjo matyti. Reikalas buvo pavestas jo privatiniam sekretoriui McIntyre.

Prezidento asmeninis sekretorius mandagiai išklauzė visa, ką Levine jam pasakojo. Paskui nukreipė jį į valstybės departamento pasekretorių saugumo reikalams, Mr. Berle. "Jis išklauzys, ir tai skambėjo, lyg McIntyre būtų pasakęs: "Ir jis išklauzys tos nesąmonės."

Berle tuojau sutiko Chambersą priimti, tačiau grynai asmeniniais sumetimais. Time buvo neseniai jį aštriai užpuolęs, todėl jam rūpėjo užmegsti artimesnius santykius su laikraščiu. Todėl jis pakvietė redaktorių į savo butą.

Don Levine tuoj pat išskrido į New Yorką ir paprašė Chambersą, kad tas dar tą patį vakarą atvyktų į Washingtoną.

Pažįstama apylinkė

Levine tuoj pat išskrido atgal. Chambers jį pasekė kitu lėktuvu.

Berles namas buvo parke, į džiungles panaši aplinka sunervino Chambersą. Sustojus taksiui, jis kurį laiką abejodamas žiūrėjo į Levine, bet netrukus nusijuokė ir sumokėjo už kelionę. Jiems einant per parką link namo durų, jis pastebėjo savo ko-

legali: --Tą apylinkę aš pažįstu. Už dviejų ar trijų gatvių gyvena Alger Hiss...

Pasekretorius priėmė Time redaktorių gana rezervuotai, tuoj užpildamas klausimu:

--Mr. Chambers! Ar netamsta atsakingas už straipsnį, kurį Time paskelbė apie mane?

Chambers nustebo. Jis negalėjo atsiminti.

--Tai greičiausiai buvo, dar prieš man pradėdant dirbti, --pareiškė jis. --Aš dar visai neseniai redakcijoje.

Berle pakvietė svečius į salioną, kur jau laukė šeimininkė. Ji apžvelgė Chambersą kritišku žvilgsniu, tartum norėdama pasakyti, kad Time redaktorių ji kitaip įsivaizdavo: elegantišką ir liekną arba boksiningo tipo. O čia įžengė storas vyras liūdnu veidu. Ar tas paprastai apsi-rėngęs svečias galėjo būti redaktorių laikraščio, kuris taip neseniai puolė jos vyrą? Jis labiau buvo panašus į kokį vaistinininką arba smulkininką iš New Yorko uosto kvartalo, negu į redaktorių.

Po vaišių ji pasitraukė, ir vyrai išėjo į terasą. Negras atnešė žvakides ir pastatė ant sodo stalielio. Oras buvo šiltas, tik nuo Potomako plitė gausus vėjelis.

Sode buvo tylu. Chambers atsisėdo kėdėn ir pasiruošė pasekretoriui pasakoti savo istoriją.

(Bus daugiau)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

WHEN BUYING OR SELLING A HOUSE

Use our Escrow Service Protect both parties in the deal

NAUJAI ATIDARYTA KIRPYKLA TORONTE HIGIENA

Vyrų, moterų ir vaikų kirpimas. Pigus ir mandagus patarnavimas.

Darbo valandos nuo 9 ryto iki 7 val. vakaro.

Trečiadieniais uždaryta.

2186 Dundas St. W. (kampus Roncesvalles) Savininkai CICENAL

LIETUVISKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR ŠKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISASKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

Chicagoje skautų suruoštoje Kaziuko mugėje "vaizbūnės" tariais, kaip daugiau prekių pardavus... Z. Degučio nuotrauka

Melas šventykloje

Šios penkių veiksmų dramos premjera Vaidilos teatro pastangomis atsidūrė rampos šviesoje kovo 12 d. Slovėnų salėje, Clevelande.

Mums labai trūksta scenos veikalų. Vargstame, skustame. Tad norėtusi sveikinti naują kūrėją-auditorį V. Mariūną, bet būtų tiek pat prasminga ir paminėti tai, kas žiūrovams sudarė šio ar tokio išpušio.

Veikalo pobūdis bei pararchitektonika teoriškai nėra nei dramatinė nei komedinė. Pagrindinė linija yra dvilypė. Partizaninė jos šaka tolydžio "garuoja". Idėjos, įtampa, jausmų kova — lyg prašosi pagilinos, kas pateisintų veikėjų charakterių "mažakraujystę". Šiuo atveju be jokio nuostolio dramai esmei galima atsakyti nuo mums brangaus partizanų vardo. Lengva juos bet kaip pavadinoti.

Kompozicijai trypčiojimas kenkia. Kad ir nekompleksiškai, vistiek neiški. Reikia siekti darnumo. Šiokią intriga galima apriboti mažesniais rémais. Glaudžiau bedėstant, užtektų trejeto veiksmų.

Jokio stiliaus negalima rasti: matyt, pačiu stiliumi mažokai rūpintis; per daug komponentų, atstovaujančių įvairiems stiliams. Skraidymas po dausus, kitaip tariant, sparnuotų abstrakčių posakių apstas, šuoliai į filosofiją ir dar perryškiai monotoniška deklamacija iš garsiakalbio, primenanti senovės graikų teatro palydą, vadinamą parabazę, — visa tai lėtina visumos eigą ir blaško žiūrovą.

Apie literatūrinę to veikalo vertę kalbėti dar per anksti.

Režisoriaus P. Maželis, parodęs daug gerų norų ir darbo, veikalo neišlygino, nesutrumpino ir stiliaus "neišrado". Tiesa, prognoze nėra minimas pastatymas, bet taip pat tiesa, kad bendro plano pasigedome. Sugrupavimai nepatogūs, pareigos vienodos įvairiems momentams, įvairiam turiniui ir įvairiems personažams, vienodos net iki nuobodulio.

Vaidylos techninis apvaldymas silpnokas ir netaisyklingas. Intonacijos apdorotos rūpestingai, bet bendras tonas svyruoja. Balsai ir tarsena tylesnėmis frazėmis nepasiekia net pirmųjų eilių žiūrovių. Dermo tempo vietoje — begalinis tęsimas. O pauzių... devynios galybės! Visiškai suprantamas vieno kito žiūrovo spėjimas: ar daugiau spektaklio laiko skiriama tekstui ar pau-

zėms? Tai tartum vandens taupymas pilant i rėtį. Net elementarių taisyklių nepabota, pav.: kada naudoti dešinę ranką ir kada — kairę.

Stiprus priedas, pavojingų kautynių vaizdelis pradžioje. Partizanai išbėga dviem atvejais iš... Mr. May kambario... net apšviesto (gal per klaidą?). Ką bendra turi tas vaizdelis su veikalo turiniu? Sakytume, visai neleistina pantomima, paskutiniam veiksmui pasibaigus. Tada labiau pritikytų komedijai. Negalima pateisinti priežasties, kodėl vienas herojus buvo įžengęs scenon iš salės. Tokie faktai teatro istorijoje yra labai reti. Tai yra ypatingos išimtis.

Spaudoje prieš premjerą parodyta tam tikros pagarbos žiūrovams. Pabrėžta punktualumo reikšmė. Tuo tarpu vaidinimas pradėtas 21 minutės pavėlavimu. Be to, pertraukos ištiso: vieningai paskelbti iš 15 min. padidėjo iki 27 min., o kitos nepaskelbtos tapo ilgesnės net už kai kuriuos veiksmus ir baigiamos skambučiais, nors visa publika sėdėjo vietoje ir nors buvo paskelbta pagalbinio personalo net 8 asmenys.

N. Maželienė daug dirbė, beveik perdėm įtikinama, parodžiusi gilaus skausmo. Balsas ne visados "pa-

klusnus", veidas galėtų būti judresnis, šukuosena — ne tokiam vaidmeniui. Apšimokėtų praturtinti pozomis ir judesiais.

A. Mackialienė nustebino visus jau platesniais polėkais. Pakankamai spalvinga tiek emocijomis, tiek drabužiais. Šašoningai interpretuoja painias situacijas. Jos nuoširdumas verčia tikėti.

Atrodo pavojinga gretinti V. Plečkaičių ir R. Zorskos gyvenamus jausmus, kadangi ne jie tuo kalti. Malonu, kad abu buvo sceniškai gyvi, abu perviršio dėtas į juos viltis, tarpais nelengvus uždavinius atliko įspūdingai, gal V. Plečkaičius truputį raiškesnis.

Ig. Gatautis, iš viso sąsąto turįs didžiausią patirtį, pasirodė visai priimtinas, bet truputį suvaržytas neapčiuopiamais niuansais ir pastangomis kaip nors pateisinti savo grįžimą Lietuvon, paremtą miglotais motyvais.

Epizodinėje rolėje J. Citulis buvo tikrai savo vietoje. Grimuotas kiek drąsiau, neabejotinai klastingas, įdomiomis detalėmis. Vaidinti jis gali, nors jam tipas teko nevisai dramiškas.

Šiaip ar taip, jeigu scena yra šventykla, tai šį kartą joje būta nemaža melo.

J. Galiūnaitis

Dana Nasvytytė-Gabrioliavičienė, šiuo metu gyvenanti Australijoje, Melbourne turi išraiškos šokių studiją. Nuotraukoje ji su mokinėmis vieno šokio metu.

Vasario 16 Gimnazijos skautės su pskn. S. Laukaitiene ir J. Deveike paruošė gražių rankdarbių, kurie bus parduavinėjami šį sekmadienį Clevelande, Lietuvių salėje, skautių ruošiamoje Kuzinko mugėje.

H. Montgabiens Nuotrauka

VI. Stančikaitės darbas "Lietuva", kuris buvo išstatytas lietuvių dailininkų parodoje Chicagoje.

Pirmųjų skyrių turinys

Draugas Peppone buvo išrinktas senatorium ir jam buvo pavesta parinkti dešimtį patikimų partiečių kelionei į Rusiją ir juos lydėti. Don Camillo, grasindamas iškelti aikštėn jo slaptą praturtėjimą ir įsivėlimą į skandalingą aferą, prievarta išsiskverbė į keliaujančių tarpą, spaus-tuvininko Tarocci Camillo vardu, ir jau kelionės metu pradeda "perdirbti" iš Milano kilusį draugą Rondellą.

Jie visi buvo valgomajameplikomis sienomis. Priekiniame stalo gale sėdėjo draugas Oregovas, jo dešinėje Peppone, o kairėje draugė Nadia.

Don Camillo pasistengė atsistoti priešais Rondellą. Tai buvo pirmasis smūgis Pepponei. Antrasis jį ištiko pamačius, kad Don Camillo, vos tik atsėdęs, kažką galvodamas, pakėlė ranką prie kaktos, ruošdamasis žegnotis.

--Draugai,--sušuko Peppone, siekdamas nukreipti dėmesį,--kas pajėgtų apmokėti už tai, kad vienas tų triskart prakeiktų re-akcionierių pamatytų tai, ką mes šiandien matėme. Visus, kurie dabar slankioja po Sovietų Sąjungą, mielai nuvesčiau į vieną tokių fabriku.

--Iš to būtų mažna naudoti, drauge,--atsiliepė Don Camillo, yra laimingai baigęs savo operaciją, vienur nupurtydamas dulkes, kitur truputį patindamas...--Jie vistiek netikėtų. Jie labiau pasitikė savo neapykanta, negu akimis.

Draugė Petrovna išvertė Don Camillo žodžius Inturisto valdininkui; tas palingavo, iškilmingai pritardamas, savo pliką galvą ir kažką jai pasakė.

--Draugas Oregovas sako, kad tu labai teisingai kalbėjai, pareiškę mergina. Maloniai su-jaudintas Don Camillo linktelėjo, dėkodamas draugui Oregovui.

Dabar išterpė Scamoggia. Tartum būtų apmokamas už Don Camillo rėmimą, jis prabilo:

--Mes Italijoje esame šimtmečiu atsilikę. Tie dvėsenos privatininkai tikisi Dievas žino ką nuveikti, pagamindami porą peilių sląstų. Pamatę tokį fabriku, kaip šis, jie iš gėdos sulįstų žemėn. O šis toli gražu nėra pats didysis, ar ne, drauge Petrovna?

--Ne,--sušuko laiminga mergina,--jis vienas iš mažesnių. Tiesa, jis pastatytas pagal moderniausius reikalavimus, bet gamina žymiai mažiau, negu kuris kitas.

Don Camillo atrodė šio pranešimo sujaudintas.

--Italijai tiesiog gėda,--pareiškę jis,--patyrus, kad net mūsų Fiatas nublinksta prieš vieną mažesnių Sovietų Sąjungos fabriku. O Fiatas juk didžiausias mūsų automobilių fabriku!

Išterpė draugas Petratto iš Turino, kuris ligšiol nebuvo taręs žodžio:

--Būkim objektyvūs, draugai. Tegu traktorių sektoriuje Fiatas ir pralenktas, bet automobilių sektoriuje jis yra neabejotinai didelė įmonė. Ne, negalima žeminti darbininkų, kurie savo praitu sukūrė ir išgarsino Fiatą.

--Tačiau pirmoje eilėje negalima užmerkti akių prieš tiesą,--pareiškę Don Camillo,--Tiesa yra svarbesnė už Fiatą.

Kol mes būsime veikiami nacionalinių ar regionalinių šališkumų, kol mes ginsime savo socialinį, organizatorinį ir pramoninį atsilikimą, tol mes negalėsime aprėpti ir suprasti to kil-

naus mokslo, kurį didžioji Sovietų Sąjunga teikia pasauliui kiekvienoje srityje. Vienas vyras vedė moterį, kuri turėjo tik vieną koją. Jam ji buvo gražiausia moteris pasauly, ir kiekviena dvikojė moteris jam buvo išsigimusi.

Namie mes turim moterį vieną koją, ir ta moteris yra mūsų pramonė; o tuo tarpu Rusijoje pramonė stovi ant dviejų kojų.

--Ir ant dviejų gražių!--papildė Scamoggia.

Draugas Rondella susirūpinęs paklausė Don Camillo:

--Aš nesuprantu, drauge, ką tu tuo nori pasakyti?

--Aš tuo noriu pasakyti, kad draugas turi pripažinti tiesą, nors ji ir būtų skaudė. Ir mes Sovietų Sąjungon atvykom netam, kad silpnintume save nostalgija, kas, beje, tėra tik buržuazinis sentimentalumas, bet tam, kad pažintume tiesą.

Valdininkas atidžiai sekė diskusijas, liepdamas išversti kiekvieną žodį. Peppone jautėsi išlėto žuistas, tačiau bet, laimei, buvo atneštas valgis, o kadangi visi buvo stipriai išalkę, tai įtempimas greit atslūgo.

Kopūstų sriuba buvo lifdnas reikalas, tačiau drąsiai nuryta.

Aviena buvo geresnė ir leido užmiršti sriubą. Sovietų Sąjunga reikėsi plačiu mostu, ir ant stalo pasirodė net vynos. Tačiau su vynu atėjo ir nelaimė. Vėl iškilo kalba apie traktorių fabriku, ir draugas Petratto pataisė nelaimingą pastabą apie Fiatą, atkreipdamas Don Camillo dėmesį į montavimo konvejerio genialumą.

--Ir tai visiškai suprantama,--pasakė Don Camillo,--Nes rusų tauta yra geniali. Ne tik dėlto, kad išrado tokius fantastiškus dalykus, kaip radiją ir tarpplanetines raketas, bet geniali iki smulkiusių dalyku. Pažvelk į praustuve mūsų kambaryje: tu randi du čiaupus šiltam ir šaltam vandeniui, bet vanduo į dubenį išbėga ne atskirais vamzdžiais, o sujungtas, vienu vamzdžiu, ir tu gali vandenį sumaišyti iki pageidaujamos temperatūros. Tai yra smulkmena, bet ją rasi tik čia.

Milanietis Rondella buvo instaliatorius ir todėl pasipiktinęs atkrito:

--Nekalbėk nesąmonių, drauge. Mišrius čiaupus jau mano senelis montavo. Iš kurios apylinkės pagaliau esi?

--Iš tos apylinkės, kuri turi didžiausią komunistų nuosimti ir tuo būdu yra moderniausia ir pažangiausia. O jei tai, ką pasakiau, yra nesąmonė, tai aš esu geroje draugijoje, nes lygiai tą patį savo atsiminimuose iš-kėlė Churchillis. Ir tu netvirtinsi, kad Chručillis yra komunistų draugas.

Tačiau Rondella turėjo aiškų ir preciziškai veikiantį protą. Jis atsakė:

--Švilpiu į Churchillį. Aš tvirtinu, kad toki perdėjimai yra kenksmingi ir pavojingi, nes jie palengvina mūsų priešams. Jei-gu tiesa tokia svarbi, kaip tu sakai, tai reikia jos laikytis.

Don Camillo nusiėmė aprasojusius akinius, nuvalė juos ir vėl užsidėjo. Paskui, visiems ty-lint, ramiai dėstė:

--Tiesa! Yra tik viena tiesa, ir tai toji, kuri sutampa su dirbančiųjų interesais. Drauge, tu savo akimis tik labiau, negu protu. Ir tavo protas negali nuosekliai apspręsti, nes jis užterštas daugybe buržuazinių šališkumų, kurie kliudo teisingai galvoti.

Rondella paraudė, kaip vos tik iškeptas vėžys:

--Užterštas! Tu, drauge, savo galvoje turi arbių sėklas! Ir iš viso tu, nususiėli, mane jau nuo pirmos dienos terorizuoji. Patikėk, kad apskaldysiu tavo snukį, vos tik grįšim į Italiją.

--Taip ilgai netesės mano kantrybė,--ramiai kalbėjo Don Camillo. Jis atsistojo ir apšėjo aplink stačią. --Aš tau vieną už-tvosiu dabar.

Rondella, kaip įgeltas, pašoko ir smogė kumščiu. Don Camillo jam atsakė tiesioginiu smūgiu, kuris priešą vėl pasodino kėdėn.

Valdininkas pasakė Petrovnai keletą žodžių, kuri juos išvertė Pepponei. Pastarasis atsistojo, ištempė Rondellą iš kėdės ir iš-vedė į šviežią orą, kad atsi-gautų.

--Drauge,--pareiškę jis nelaimingajam, kai tas jau buvo atgavęs savo penkis poįdžius,--komisaras tiki, kad tavo nervams

(Nukelta į 6 psl.)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Maskvos šaukliams pašonėj triukšmaujant

Ilgai skaičiau drąsų laišką, atėjusį iš Sibiro. Jame buvo ir tokie sakiniai: "Mus čia pasiekia žinios, kad jūs ten tebesiėmiate dėl partijų, dėl valdžios ir buvusių-nebuvusių klaidų. Mes čia iš prievartos, savanoriškai kertam miškus ir rusams statom Sibirą. Ir taip savanoriškai staidami, netekę jėgų, mirštam graudindamiesi, kokia graži ir gera buvo ta mūsų Lietuvėlė. Tikrai ilgiau dar mūsų jėgos tesėtų, jei žinotume, kad kas iš galingųjų padės čia suvarytiems vergams išsivaduoti. Bet mūsų tas jėgas labai ir labai mažina žinios, kad mus į prievartą išsiuntusieji pasidarę ten laukiami svečiai, jiems sutikti rengiamos iškilmės, minios žmonių ploja ir skuba jiems paspausti ranką..."

Ir tikrai, yra ko skaityti tokiam laiške. Jame labai daug tiesos ir mums, kurie dėl valdžių ir partijų tebe-mėgstam už plaukų susikibinti, ir tiems didiesiems, kurie, tvarkydami didžiuosius pasaulinius reikalus, ne tik žlugdo pavergtųjų pasipriešinimo jėgas, bet ir pavergimo sistamai plačiau atidaro veržimosi kelius.

Gerai pažįstantieji komunistinė sistemą ir jų veržimosi pastangas teigia, kad komunistams tik vienu trečdaliu sekasi dėl jų pačių dedamų didelių, planingų ir kiečių pastangų, o dviem trečdaliais jie laimi, suradę naivių pasekėjų, kurie visiškai nesupranta tikrųjų komunizmo užmačių, bet jiems išsijuosę dirba.

Mes esame liudininkai, kiek šiame krašte yra tokių pasekėjų. Multimilijonieriai ir milijonieriai, fabrikantai, mokslininkai, rašytojai, televizijos žvaigždės, žurnalistai. Vis vardan lygybės ir brolybės. Vis dėl geresnio gyvenimo ant kaklo patys neriasi ir kitiems neria kilpa. Ir aišku, kad jų neišgydysime nei savomis pastabomis, nei laiškais iš Sibiro. Kaip labai teisingai neseniai iš Lietuvos atvykusi Sibiro kalinė B. Armonienė pasakė, geriausia nuo tų ligų išgyti ir tikrą padėtį suprasti, tai ten pabūti.

Komunistiniai rusiškam batui lengva eiti, kada jam talkina tiek daug "naudingų kvailių", kaip tarpusavy jukauja patys komunistų vadai. Jiems organizuoti ir stiprinti Maskva nesigaili nei pastangų, nei lėšų. Sakoma, kad tokiems prasišverimams įvykdyti, kokius pastaruoju laiku yra įvykdę komunistai, reikėtų bilijoninių sumų. O tuo tarpu didžiąją tų "darbų" našta pakėlė tie "naudingi kvailiai", kurių nemaža dalis vėliau nuėjo kasti kanalų ir Sibiro statyti...

Komunistinio veržimosi žinovai sako, kad dabar didžiausias Maskvos dėmesys nukreiptas į Pietų ir Šiaurės Amerikos kraštus. Europoj jau daug pažengta ir daug užimta. Azijoj išaugintos tokios komunistinės jėgos Kinijoj, kad jos pačiai Maskvai darosi nepatogios. O Pietų Amerikoj tiek daug dar darbo, ir labai dėkingo, nes ir čia tų "madingų kvailių" skaičius pastoviai auga, o jiems reikia darbo parūpinti, kad rusiškam batui būtų smagiau ir patogiau vėliau juos pačius sutraiškyti.

JAV tas Maskvos pastangas pradeda rimčiau žiūrėti. Nors ir gerokai pavėlavus, kada Maskvos šaukliai jau pašonėj triukšmauja ir purvina mazgote per JAV veidą brauko. Bet mums, kurie patys tas nelaimės išgyvenom, atrodo, kad rimtų pastangų ir rimto apaštalavimo dar labai ir labai maža. Gaila, kad mūsų ir kitų panašaus balso klausomasi tik tada, kai kuriam politikui prireikia rinkiminių balsų. O šiaip, gyvenimas rieda, tik Maskvai planingai dirbant pavergimo darbą. Nei pavergtuosius laisvinti, nei komunizmo pavergimui rimtų užvarų statyti iki šiol dar neišmokta. Gaila, bet taip yra, ir mums nevalia to slėpti, kad nei save, nei kitus neapgaušinėtume.

B. G.

DĖL GERB. DAIL. A. GALDIKO PAREIŠKIMO

(Dirva Nr. 12, 1960)

Dėl tempera darytų paveikslių patvarumo tenka atsižvelgti ne tik į dažus, bet taip pat ir į tai, ant ko tie dažai klojami. Šiuo atveju, pavyzdžiui, popierius patvarumui negali prilygti drobėi. Ypač prasčiausios kokybės popierius buvo gaminamas pokarinėje Vokietijoje, jau dabar rodąs susidėvėjimo žymius.

Galima patikėti temperos dažų, darytų prieš 10,000 ir daugiau metų pastovumui, tačiau to negalima pasakyti apie šio šimtmečio gamybos temperą... M. K. Čiurlionis dirbo temperos

technika. Apie jo paveikslių pastovumą yra taip pasakyta (L. Enciklopedija IV tomas): "...pirmą pastelę, o vėliau tempera, kuriomis atlikti beveik visi jo kūriniai, dažniausiai popieriuje (žymesnė išimtis tik "Rex", pieštas jau drobėje, Petrapilio dailininkams paraginus). Todėl M. K.Č. kūriniai tragiškai pasmerkti išdubti. Jau ir paskutiniuoju metu daugelis jų buvo praradę savo pirmines spalvas."

Būtų didžiai malonu investuoti pinigų į mūsų žymaus ir reikšmingo dail. A. Galdiko vertinamą darbą, bet norėtųsi, kad tai būtų drobės, ne popierius... Archit. Vladas Adomavičius, Boston

Dialogai su Tėvyne

Kas "sukursto" sukilimą?

Ko palinko žilvyčiai prie kelio, Kam nuleido žaliąsias šakas?... Sudūmojo jaunieji brolieliai Laisvės dalią Tėvynei parnešt.

(Iš partizanų dainos).

Kaip mes bevertintume visokių chruščiovinių "liberalizacijos" pasireiškimus okupuotoje Lietuvoje, vienas dalykas yra aiškus. Jau per dvidešimt metų Kremliaus vedama kova prieš lietuvių tautą ir jos laisvės ir nepriklausomybės siekimus buvo ir yra tolydžio ir beatodairiškai vykdoma, ir ji toliau bus tęsiama be jokios atvangos.

Toje kovoje sovietai laimėjo nebe vieną mūšį. Mes daugelis tebetikime, kaip karo metu kalbėjo ir tikėjo generolas De Gaulle, kad vieno mūšio pralaimėjimas dar nereiškia karo pralaimėjimo. Mes viliamės, kad paskutinį ir lemiamą mūšį sovietai visvien turės pralaimėti.

Tačiau šiandien sovietų ofensyva prieš lietuvių tautą ir jos siekimus tebevyksta visu griežtumu. Sovietai užima ir išnaudoja kiekvieną lietuvių ar vakariečių kovos barjeras užleidžiamą poziciją. Pavyzdžiui, "Amerikos Balso" lietuviškų radijo transliacijų iš Europos nutraukimą tuoj sekė sustiprinta sovietų radijo propaganda, nukreipta prieš užsienio lietuvius!

Laimėję kokį mūšį viename fronte, sovietai tuojau kovą perkelia į kitus frontus. Ir kažin ar vadinamą "liberalizaciją" So-

IŠDRASKYTŲ ŠEIMŲ SUJUNGIMO REIKALAI

Perskaitęs vedamąjį --Kova dėl išdraskytų šeimų sujungimo, noriu parėšk, kad nesu visomis išdėstytomis mintimis galima sutikti. Ten minimi vieno įtakingo ir energingo lietuvių gydytojo pasisakymai. Anot jo, "Aš niekad nesutiksiu nusilenkt Chruščiovui jo maldauti ir jam dėkoti, kad išleistų mano artimuosius, kurių esu išsilgęs ir noriu sulaukt. Man Chruščiovas yra bausis Lietuvos okupantas ir lietuvių tautos žudikas. (Man irgi. J.J.).

Negalėdamas sutikti su gerb. daktaru dėl jo pirmosios tezės, pilnai pritariu antrai. Gerb. daktaras, tęsdamas savo sanprotaivimus, sako: "Aš, kaip laisvas žmogus, turiu teise kitais keliais reikalauti, kad mano šeimos nariai būtų išleisti".

Pilnai pritariu gerb. daktarui dėl teisės reikalauti kitais keliais, kad jo šeimos nariai būtų išleisti. Jeigu jis tokius kelius žino. Bet kadangi šiandien tų kelių dar nesimato, arba nevisi juos gali rasti, taigi nemažai didelio nusikaltimo prašyti, kad ir labai žemai nusilenkt, jeigu tik manoma, kad tas prašymas duos gerus vaisius. Jai-gu Leonai ir Armonai nebūtų žemai nusilenkę, o būtų ieškoję kitų kelių ar laukę, šiandien šeimų susijungimu džiaugtis dar negalėtų.

Pilnai pritariu, kad mūsų veiksniai darytų visus galimus žygius paveikti prezidentą Eisenhowerį, kad jis, būdamas Maskvoje, šeimų sujungimo klausimą iškelty ir reikalautų jo vykdymo. Iš savo pusės dar siūlau, kad ne tik mūsų veiksniai tą klausimą keltų, bet ir pavieniai asmenys ir visos mūsų organizacijos siųstų savo peticijas prezidentui Eisenhoweriui ir kitiems įtakingiems asmenims, kad šeimų sujungimo klausimas būtų keliamas galimai platesniu mastu. O kol tai įvyks, ieškokime, prašykime, kaip kas galime ir mokame. Jeigu vienas ar kitas iš to pragaro bus išgelbėtas, jau šis tas bus atsiekta.

J. Jaškauskas, Dayton

KARDINOLO TAIP IR NESULAUKIAM

Popiežius Jonas XXIII paskyrė daug naujų kardinolų. Net ir vieną negrą. O tuo tarpu lietuvių vis neskiria, nors Lietuva katalikiška šalis. Gal kas iš aukštesnių dvasiškių galėtų paaiškinti dėl tokios Vatikano politikos? Albinas Kušlis, Waterbury

STASYS ŽYMANTAS

viety Rusijoje nebūtų galima aiškinti kaip karo stovio lengvinimą jų užfrontėje, pačiam frontui pasistūmėjus pirmyn į vakarus, vakariečiams iš jo geruoju traukiantis.

Bet tariamas padėties lengvinimas sovietinųjų užfrontėje dar nėra Kremliaus imperializmo silpninimas. Kova tęsiama toliau, jau pačiame Amerikos pasienyje: Meksikoje ar Kuboje Mikojano vizitais, o lietuviškame bare--pačiame New Yorke ar Chicagoje, reikšdamasi įvairiais, neretai labai keistais ir miglotais vadinamo "kultūrinio bendradarbiavimo" pasiūlymais, užsienio lietuvių veikėjų "demaskavimais" ir t.t. To pavyzdžiu gali būti akcija prieš LNT pirminką V. Rastenį, vieno iš lietuviškos rezistencijos buv. vadovų J. Deksnio "kapituliacija", liukusiniai propagandiniai leidiniai apie "Sovietų Lietuvą" anglų ir kitomis kalbomis...

TIKRIEJI SOVIETŲ KESLAI

Šios prieš lietuvių tautą vedamos sovietų kovos dabartinės fazės tikslas aiškus:

1. Sugriauti bet kokį Lietuvos ar užsienio lietuvių pasitikėjimą Europos nutraukimą tuoj sekė sustiprinta sovietų radijo propaganda, nukreipta prieš užsienio lietuvius!

2. Itikinti Vakarų visuomenę, kad dabartinė padėtis sovietų okupuotoje Lietuvoje yra visai normali ir "amžina";

3. Parodyti, kad "sovietų broliškų tautų šeimoje" Lietuva naudojasi "pilna laisve, lygybe ir nepriklausomybe" ir tuo būdu nestelbi Vakarų tebereiškiams lietuviams simpatijas ir tebetiekiamą nors ir menką paramą Lietuvos nepriklausomybės skelbėjams ir skleidėjams;

4. Pagaliau, visokią atsakomybę dėl Lietuvos ir lietuvių tautą ištikusio likimo ir visų pakeltų skaudžių nuostolių primesti kitiems: užsienio lietuviams ypač "buržuaziniams nacionalistams", "hitlerininkams", ar patiems Vakarų imperialistams ir kapitalistams.

O sovietai, žinoma, dėl tų visų Lietuvos nelaimių nieko dėti! Kaip anot to Mikojano neseniai padaryto pareiškimo Oslo mieste, kur jis, nors ir nekvietas, sustojo pakelyje iš Kubos:--esa, revoliuciją Vengrijoje pradėjo patys vengrai, bet kažin kokie neaiškūs Vakarų reacionieriai ir kitokie niekšiški amerikiečiai, pasinaudojusieji vengrų tautoje buvusią opoziciją prieš Rakočių komunistinę vyriausybę dėl šios

padarytų klaidų. Pats Kremlius čia "nieko nekaltas", nors visas pasaulis gerai žino, kad vengrų revoliucija kilo ne dėl ko kito, o kaip tik dėl pačios Maskvos ten vykdytos teroristinės politikos. Tai buvo kova už vengrų laisvę.

JEI NEBŪTŲ "KURSTĖ", TAI LIETUVIAI BŪTŲ NESIPRIEŠINĖLI.

Kai okupuotoje Lietuvoje buvo paskelbti paskutinio gyventojų surašymo duomenys, lietuvių tikrų ir tiesioginių Lietuvos bausaus nukraujavimo kultininkų 6-mė žvalgytis ten, kur reikia--pačiame Kremliuje.

Sovietiniai vadovai buvo priversti griebtis Lenino "pagerinto" marksistinės dialektikos metodo ir itikinti lietuvius, kad dešimtmis tikstančių gyvybių kaštavusio 1944 metais Lietuvoje prasidėjusio plataus ginkluoto partizanų karo, psichologiškai apėmusio visą kraštą, tikrosios priežastys --ne Maskvos 1939 metais Lietuvai primestos sovietų karinės įgulos, ne 1940 metais birželio mėnesį Kremliaus ultimatumas Lietuvai ir raudonosios armijos įsiveržimas, ne tų pačių metų liepos mėnesį patūš lietuvių politinių ir visuomenės veikėjų areštai, ne prievartinis Lietuvos prijungimas prie Sovietų Rusijos, ne brutaliausia Lietuvos sovietizacija ir kolektivizacija, ne 1941 metų birželio mėnesio masiniai lietuvių išvežimai į Sibirą, kuriuos nutraukė tik sovietų vokiečių karas, ne Pravieniškųjų, Rainių, Červenės žudynės, ne raudonosios armijos naujo įsiveržimo akivaizdoje grėsmė naujų areštų, naujų masinių išvežimų, naujų žudymų, naujos sovietizacijos ir kolektivizacijos, ir ne MVD teroras ir barbariškas, dvidešimtajame amžiuje civilizotame pasaulyje negirdėtas žuvusių lietuvių laisvės kovotojų kūnų niekinimas, bet--kažin kokių patvaikusių ir "nusikaltusių" emigrantų raginimai "kovoti ir priešintis"! Ir tai jau keileriems metams praėjus nuo paties ginkluoto Lietuvos sukilimo pradžios...

Tokie kurstymai, kurie, kaip pripažįsta pats aną sykį cituoto "laisko iš anapus" autorius, klausytojų netikėtai, bet dargi taip smarkiai papiktinę tų raginimų besiklausiusį vieną Lietuvos valstietį, jog tasai iš to pykčio net savo pykęs žiežirbomis apsiplėšė ir puolęs greičiau užsukti radiją (!)...

Iš tikrųjų, jau prieš septyneris metus mėginamas "Santarvės" žurnale atsakyti į klausimą, kas sukėlė tokį platų lietuvių ginkluotą pasipriešinimą bolševikiniam okupantui ir taipgi ar buvo galima jo išvengti ir apsaugoti tautą nuo skaudžių nelaimių, reikščiau nuomonę, jog pažinimo ano meto tautos nuotaukas Tėvyneje, šis partizaninis karas kilo spontaniškai (gaivališkai) ir kad jis buvo neišvengiamas.

Kaip žinoma, prisimenant kitą, vengrų tautos sukilimą 1956 metais, Jungtinių Tautų specialią komisiją, kuri tyrė šio sukilimo priežastis, priėjo vieningos išvados, kad Vengrijos sukilimas taip pat buvo spontaniškas, pačios vengrų tautos įvykdytas ir niekino iš užsienio nekurstytas.

Niekas iš užsienio nekurstė ir Lietuvos sukilimo 1944 metais ir negalėjo jo sukurstyti. Kaip jau teko minėtiame "Santarvės" žurnale rašyti,--"bolševizmui antrą kartą Lietuvą užgriuvus, aktyvusis ir jaunasis nepriklausomybės metais išaugintas tautos elementas, iki tol susilaikęs nuo aktyvių veiksmų, likęs be vadovavimo, bolševizmo pavojaus akivaizdoje ir jo išgąsdintas, bet jam sutikti neparuoštas, neišlaikė, stoji desperatiškonkonvo dėl savo laisvės. Kovon, kuri, bliviai galvojant, iš anksto buvo pasmerкта pralaimėjimui, kuriai kovoti nebuvo plano ir pasirušimo." (Palyginkite tuo klausimu BDPS įgaliotinio Daumanto-Skrąjūno 1948 metais Baden Badeno konferencijos dalyviam padarytą pareiškimą: "Niekam nedarau priekaištų, konstatuoju tik faktiną anų 1944 metų vasaros dienų padėtį Lietuvoje: mes tapome palikti neorganizotais individais "Dievo valiai"...).

KLAUDINGAS TIKĖJIMAS

Apie šį platų ir visą kraštą apėmusį ginkluotą Lietuvos sukilimą į Vakarų pasitraukę lietuvių politiniai veikėjai pradžioje jokių tikrų žinių neturėjo, nors 1944 metais sovietams jau visą Lietuvą užėmus ir buvo dėtos pastangos nustatyti pastovius ryšius su Lietuva. Tokia padėtis truko iki pat 1945 metų pabaigos.

Tik tų metų gruodžio mėnesį, prasiveržus į Vakarų dviem buvusiem VLIKŲ nariams, iš kurių vienas, Karolis Drunga, nacių kalėjime praradęs sveikatą, šiandien gyvena Chicagoje, jau buvo duomenų pradėti susidaryti gana tikrą vaizdą apie Lietuvą, įvykusį labai platų ir aštrų ginkluotą pasipriešinimą sugrįžusiam sovietiniam okupantui. Taigi, praėjus beveik pusantų metų po to, kai prasidėjo pats pasipriešinimas!

Užsienio lietuvių, kaip prisimenama, gautas žinias sutiko įvairiai, itin nevienodai. Vieni,--VLIKŲ sluogsniai,--nei tomis žiniomis, nei jas parnešusiais asmenimis aplamai nenorėjo tikėti. Kitiems tos žinios pasirodė daugiau patikimos ir sukėlė rimto susirūpinimo. Buvo gana aišku, kad šis tragiškas ir didvyriškumo kupinas partizaninis karas buvo pradėtas per anksti. Bet Tėvyneje lietuvių tada tikėjo, kad sovietų okupacija ilgai netruksiant. Daugelis jų manė, kad jei vokiečių kariuomenė nepavyks dar prieš savo kapituliaciją sovietus iš Lietuvos išstumti, tai vokiečiams kapituljavus -- tuoj turėsias prasidėti naujas anglų-amerikiečių ir sovietų karas, kuris jau tikrai atnešias Lietuvai išlaisvinimą.

Prieš lietuvių rezistencinius sluogsnius užsienyje atsistojo sunkus uždavinys: dėti visas galimas pastangas įvykių raidą Lietuvoje pakreipti realiesnio galvojimo ir teisingesnio tikėjimo keliu, siekiant apsaugoti kodaučiausia gyvybių, kiek dar galima išvengti nereikalingų aukų ir kartų--tokioje tuomet beviltiškoje padėtyje visdėto mėginti išlaikyti tautos viltį, kad laisvė nėra galutinai ir amžinai pralaimėta, kad jai dar ateis laikas išaušti vėliau ir kad to belaukiant reiks dar daug išskentėti, pasiaukoti ir dirbti tyloje.

Lyg tarsi pagal tuos tada dar nepasakytus komunistų kalinto lenkų kardinolo Wyszyński'o žodžius--atsisakyti garbės greit mirti atviroje kovoje, bet ilgus metus kentėti ir tyliai aukotis, kas yra dar didesnis ir mūsų padėtyje išimtingesnis didvyriškumas.

(Pabaiga kitame numeryje)

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

STANKŪNAS & MASIULIS

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVE

LONDONE

Praneša visuomenės žiniai, kad gauta daug naujų įvairių medžiagų iš ko galima pasirinkti sudarant siuntinius savo artimiesiems: 100 įvairių medžiagų vyriškiems kostiumams, 200 " " moteriškiems kostiumams ir suknelėms, 100 " " moteriškiems ir vyriškiems paltams

Visos vilnonės medžiagos--angliškos su jaudimu "Made in England" Medžiagų pavyzdžius galima matyti ir pasirinkti pas mūsų atstovą JONĄ DAUGIRDĄ / 337 Union Ave. Brooklyn 11, N.Y. Tel. EV 4-1232 ir EV 7-4940

KAS NAUJO SPORTO GYVENIME

K. BARONAS

YMCA pirmenybėse Žaibui teko ketvirtoji vieta

Kovo 12 d. Chicagoje vyko YMCA rengtos moterų tinklinio varžybos. Tokios varžybos rengiamos kiekvienais metais ir jas paprastai Chicagos YMCA sukvičia pačias geriausias komandas.

Šių metų varžybose dalyvavo ir Clevelando Žaibo tinklininkės, Nors jom ir nepavyko užimti viena iš pirmųjų vietų, tačiau jų pasirodymas buvo visiškai patenkinaamas. Aštuonių komandų tarpe Žaibui teko IV-jį vietą.

Žaibo rungtynių pasekmės: Žaibas--Toronto B 1-1 (13-15, 14-12), Žaibas--Chicago W. Red 0-2 (8-15, 2-15), Žaibas--O'Hallaren 2-0 (18-16, 16-14), Žaibas--Toronto A 2-1 (15-13, 11-15, 9-15), Žaibas--Chicago W. Blue 2-0 (10-15, 12-14). Paskutinė pasekmė yra iš rungtynių dėl trečios ir ketvirtos vietos.

Reikia pažymėti, kad Žaibo tinklininkės ypatingai stipriai pasirodė prieš varžybose I-ją vietą užėmusią Toronto A komandą. Laimėjus Žaibui pirmąjį setą, daug kas tikėjosi ir visiškos Žaibo pergalės. Iykykiosiose varžybose antroji vieta teko Chicago W. Red, trečioji--Chicago W. Blue.

Žaibą atstovavo: A. Liutkutė, A. Barzdukaitė, J. Laikūnaitė, R. Staniškytė, R. Besparaitytė, I. Besparaitytė ir D. Germanaitė. Komandos kapitonas--J. Laikūnaitė, Treneris ir vadovas--R. Babickas.

Antrą vietą užėmusioje Chicago W. Red komandoje žaidė O. Blandytė, Toronto B sudėtyje buvo dar dvi lietuviškos pavardės. Tai Magdalen Razanauskas ir Margaret Pudymaitis. Tačiau jos ne lietuviškos. Jos tik ištekėjusios už lietuvių.

P. Ptr.

SPORTAS LIETUVOJE

Dar kartą tenka grįžti prie S. S-gos stalo teniso pirmenybių, kuriose lietuvių pasirodė labai nesėkmingai.

Tuo reikalu pavertęs Lietuvos spauda dar įvairius komentarus. Juos visus, suvedus, gauname tokią išvadą: visame pasaulyje vyko stiprus ginčas tarp puolamojo ir ginamojo stiliaus šalininkų. Ir pereity metų Europos ir šiemetinės SS pirmenybės įrodė, kad puolimas yra žymiai stipresnis ginklas už gynimą. Tuo tarpu Lietuvos atstovai, daugiausiai dėmesio kreipė į kamuoliuko "piovimo" techniką, kuri ir yra gynybinio pobūdžio!

TSRS stalo teniso federacijos pirm. L. Makarov, atrodo, pasiūlyti lietuviams, nes vilniškio Sporto (vasario 13 d. Nr. 19) korespondentui jis pareiškė: "...tiesa, pastaruoju metu ir Lietuvoje, ypač jaunųjų tarpe, išliko gabių puolėjų. Be to, da-

bartiniai stipriausieji dar ne visą "paraką iššaudė", todėl manau, kad Tarybų Lietuvos stalo tenisininkai dar tars savo žodį".

Atrodo, kad tas ruso pareiškimas ir lėmė lietuvių stalo tenisininkų įtraukimą į SS rinktinę, (L. Makarov tiki, kad lietuvių forma buvo kritusi tik laikinai), tarptautinėms rungtynėms Maskvoje kaip ir vyrų (A. Saunoris, R. Paškevičius) taip ir moterų pusėje (N. Ramanauskaitė).

Po turnyro Maskvoj S. S-gos rinktinė vyks dar į rytinę Vokietiją ir vėliau Europos pirmenybėms Belgrade.

Prie progos reikia pažymėti, kad perėjais metais lietuvių buvo S. S-gos meisteriais: A. Saunoris ir N. Ramanauskaitė (vienetuose), A. Saunoris — R. Paškevičius (dvejetuose) ir N. Ramanauskaitė — R. Paškevičius (mišrus dvejetas).

Pirmosios visos S. S-gos stalo teniso pirmenybės buvo prarastos mūsų sostinėje 1951 m. O žinomas N. Lietuvos laikų stalo tenisininkas Duškesas, 1948 m. Maskvoje suorganizavo pirmą to miesto stalo teniso turnyrą, treniruodamas tos šakos sporto mėgėjus.

Greičiausiai dabartinis SS meisteris maskvietis Averin ir yra Duškeso mokinys.

Lietuvos ledo ritulio "B" klasės pirmenybės buvo prarastos Šiauliuose. Komandos suskirstytos į dvi grupes: Panevėžio, Utenos, Vilniaus jaunimo ir Kauno Raudonojo spalio sudarė pirmą pogrupį ir antrą — Vilkiškio, Marijampolės, Šiaulių ir Kretingos komandos. Įdomesnės pasekmės: Vilnius — Kaunas 3:3, Šiauliai — Kretinga 8:2, Kaunas — Panevėžys 6:2.

Vilniaus sporto taryba apsvairstė sporto klausimą mūsų sostinėje. Posėdyje daugiausiai kalbėjo sunkumų kilnojimo sekcijos pirm. J. Pranckūnas, Žalgirio CT pirm. J. Litvinas, Guja ir kt. Visi jie kritikavo miesto tarybą už atitrūkimą nuo sportininkų masės.

Mūsų sostinėje įvyko Lietuvos radijo mėgėjų suvažiavimas, įkūriant kartu Lietuvos Radijo Sporto Federaciją. Jos tikslas bus populiarinti radiją mūsų krašte, steigiant ultratrumpųjų ir trumpųjų bangų stotis, rengiant varžybas, konstruktorių parodas.

Vilniaus Pedagoginio Instituto sušilpnintos sudėties lengvatlečiai buvo išvykę į Maskvą, draugiškoms rungtynėms su Maskvos Lenino Ped. Institutu. Nugalėjo Maskva 155,5:200,5. Uždarose patalpose Zubrickaitė nušoko į tolį 5,18 m. Balsys laimėjo 55 m. su kliūtīm — 8,2

Dirvos bendradarbis ir aktyvus sportinio jaunimo organizatorius E. Šulaitis stebi krepšinio rungtynes Clevelande. Greta jo sėdi V. Vinciauskas ir būrys Chicagos jaunimo. Dirvos nuotrauka

sek., o Stankevičiūtė ir Šarkauskas, esant lauke beveik — 5 laips. F., numetė diską 39,60 m. ir 39,47, užimdami pirmas vietas. Tuo tarpu Kauno Žemės ūkio parodos paviljone, esant labai šaltam orui, Marijampolės Jauniai nugalėjo Kauną — 137:126.

Vilniškis "Sportas" yra gavęs atvirą G. Rimdeikos laišką, kuriame autorius nusiskundžia, kad Kauno Kūno Kultūros Instituto nusirengimo kambarys, vykstant šokiams, paverčiamas rūbline. Be abejo, KKI stadiono direktorius V. Želvas visą kaltę suvertė rūbininkams, duodamas jiems išpėjimą už savivališką nusirengimo kambario panaudojimą rūbinei.

Panevėžio slidžių pirmenybėse dalyvavo 126 sportininkai. Komandiniai nugalėjo I-oji v. mok. Geriausiai 3 km. pasirodė Jusevičiūtė, 5 km. — Lukoševičiūtė, 5 km. — Buchanov, 10 km. — Mašukna.

Vyrų krepšinio pirmojo rato nugalėtoju Šiauliuose tapo Pedagoginio Instituto krepšinininkai. Tuo tarpu, to paties miesto ledo ritulio pirmenybėse, dalyvavo trys komandos. Nugalėjo remonto techninės dirbtuvės, prieš Statybininką ir Elnią.

Lietuvos šimtalangių šaškių pirmenybėse, po 13 ratų, pirmąja Kulikauskas, surinkęs 11 taškų.

PRIEAUGLIO KLASIŲ VARŽYBOS

Kovo 26-27 d.d. Chicagoje įvyks Vid. Vakarų sporto apygardos priauglio klasių pirmenybės, kurias rengia vietos liet. sporto klubas Neris. Čia, kaip tikimasi, dalyvaus apie 200 sportininkų, kurie varžysis krepšinyje, tinklinyje ir stalo tenise. Vien tik iš Clevelando žada atvažiuoti apie 50 dalyvių, o kiti bus iš Detroito ir dauguma iš Chicagos.

Varžybos bus prarastos vienoje patalpoje — Foster parko sporto salėje (prie 83-čios ir Loomis), taigi tiek žiūrovams tiek sportininkams čia neteks klaidžioti ir gaišti laiką kelionėms. Abi dienas numatyta surengti įdomių pridėtinųjų krepšinio rungtynių, kuriose pasirodys Neris vyrai, ASK Lituanica bei kitos komandos.

Ta pačia proga įvyks ir vyrų bei moterų pavienės ir komandinės stalo teniso pirmenybės, kurios Clevelande nebuvo prarastos.

CHICAGOS SPORTO ŽINIOS

Du Neris sporto klubo sportininkai, apygardinių pirmenybių metu Clevelande, gavo smeniškas dovanas. J. Valaičiui buvo suteiktas Vid. Vakarų sporto apygardos Komiteto atžymėjimas kaip geriausias 1959 m. apygardos sportininkui. A. Varnas gavo Dirvos red. B. Gaidžiūno paskirtą dovaną geriausiajam krepšinio varžybių taškų metikui.

"Lietuvių sporto dešimtmetis Š. Amerikoje (1949-1959)" leidinį, kurį redagavo ir išleido E. Šulaitis, dabar jau galima gauti pas visus lietuviškos spaudos platintojus įvairiose lietuvių kolonijose. Leidinys susilaukė neblogos įvertinimo.

ASK Lituanicos vyrų krepšinio ir LSK Neris vyrų krepšinio, vyrų tinklinio bei moterų tinklinio komandos kvalifikavosi Š. Amerikos liet. sporto žaidynėms, kurios įvyks balandžio 30 ir gegužės 1 d. New Yorke.

Neris vyrų krepšinio komanda, žaidžianti Marquette parko pirmenybėse, jau baigia pirmenybių susitikimus. Ji kovo 13 d. lengvai — 77:46 įveikė savo varžovus ir dabar tvirtai stovi II rato lentelės I vietoje. Kitos komandos jau turi vieną ar daugiau pralaimėjimų.

ASK Lituanica rengia šokių vakarą, kuris įvyks per Velykas — balandžio 17 d. Lietuvių Auditorijoje.

1960 m. Pabaltiečių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės yra rengiamos gegužės 14-15 d. Chicagoje. E. Š.

TRUMPAI IŠ VISUR

Europos stalo teniso federacija sudarė 1959 m. geriausių stalo tenisininkų sąrašą, kartu nustatydamas geriausių žemyno valstybių eilę. Ji taip atrodo: 1. Vengrija, 2. Švedija, 3. Jugoslavija, 4. Čekija, 5. Vak. Vokietija, 6. Rumunija, 7. S. S-ga, 8. Austrija, 9. Anglija, 10. Prancūzija, 11. Lenkija, 12. Ryt. Vokietija. Individualiai pas vyrus ir moteris pirmąja vengrai.

Žinoma Augsburgu lietuviams Schwaben futbolo komanda, iškrito ne tik iš pirmosios Pietų Vokietijos lygos, bet taip pat ir antrosios. Šiuo metu ji dalyvauja mėgėjų lygoje, kartu su Kempteno, Memmingenu ir kt. miestelių komandomis.

Antroji komanda — BC Augsburg, perėjais metais taip pat iškrito iš aukštosios lygos, žaidžiamą šiemet antroje lygoje.

Stadionas, buv. priešais Hochfeldo lietuvių stovyklą, yra padidintas iki 50 tūkst. žiūrovų. Jame įvyko ir keletas tarpvalstybinių rungtynių.

Čekijos ledo ritulininkai iš žiemos Olimpijadės "užsuko" į Kanadą draugiškoms rungtynėms. Pirmieji svečių trys susitikimai baigėsi jų pralaimėjimais.

Švedijos stalo tenisininkai, norėdami geriau pasiruošti Europos pirmenybėms, savo komandai trenerių pakvietė japoną Ogimurą (du kartus pasaulio meisteris, perėjais metais — trečioji vieta), kuris tą šiaurės tautą treniruos 3 mėnesius. Švedai nori priprasti prie Azijos stalo teniso mokyklos, kuri da-

bar pirmąja visame pasaulyje.

Kanados spauda "juokauja", kad rusai ledo ritulininkai be bronzos medalių gavo bilietus į... Sibirą. Tačiau čia negali būti juoko, prisiminus Centralnyj Dom Krasnoj Armij futbolo komandos silpną pasirodymą Helsinkio Olimpijadėje, kada jiems grįžus į Maskvą, klubas buvo išformuotas, o dalis žaidėjų nukeliavo tikrai į Sibirą.

Kaip nebebutų, vienintelė rusų svajonė, buvo nugalėjimas Kanados Rusas vertėjas, amerikiečiui žaidėjui, už laimėtas rungtynes prieš "klevo lapo" komandą žadėjo butelį rusiškos vodkos, vėliau siūlė amerikiečiams, pertraukų metu, kvėpuoti deguonį ir t.t.

Don Camillo...

(Atkelta iš 3 psl.)

reikia poilsio. Čia tau nėra oro. Už valandos išskrenda lėktuvas į Berlyną. Ten jau viskas numatyta, kad kuo greičiausiai keliu būtum pargabentas Italijon.

--Ir gerai,--šaukė Rondella.--Neįsivaizduoji, kaip aš nudžiugsiu, nebematydamas jūsų kvailių veidų.

--Neužmiršk, drauguži, kad vėl pasimatysime Italijoje.

Draugas Rondella išsitraukė pinigėną, išėmė iš jos partijos nario kortelę ir, draskydamas ją į gabalėlius, garsiai šaukė:

--Taip, pasimatysime Italijoje, bet aš jau būsiu kitame krante!

Peppone turėjo kojos smūgiu į užpakalį nutildyti karštuolį. Ir tai jis darė, nuoširdžiai apgalvestaudamas, Paskui šypsodamasis įžengė valgyklon.

--Viskas tvarkoje,--pareiškė jis Nadiai.--Jis yra sužadintas draugo Oregovo paslaugumu ir nuoširdžiai dėkoja.

Paskui jis pakėlė stiklą ir pasiūlė tostą už pergalingosios Sovietų Sąjungos gerovę. Draugas Oregovas atsakė taurės pakėlimu už taiką ir greitą italų darbininkų išvadavimą iš kapitalistinės priespaudos.

--O dabar išgerkime už Nadios šveikatą,--kreipėsi Scamoggia į Don Camillo.

--Palikim tai, drauge,--broliška susirūpinęs atsakė Don Camillo,--aklas pasikarščiaivimas tik pakenkia.

(Bus daugiau)

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamaj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka 4% metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)
- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

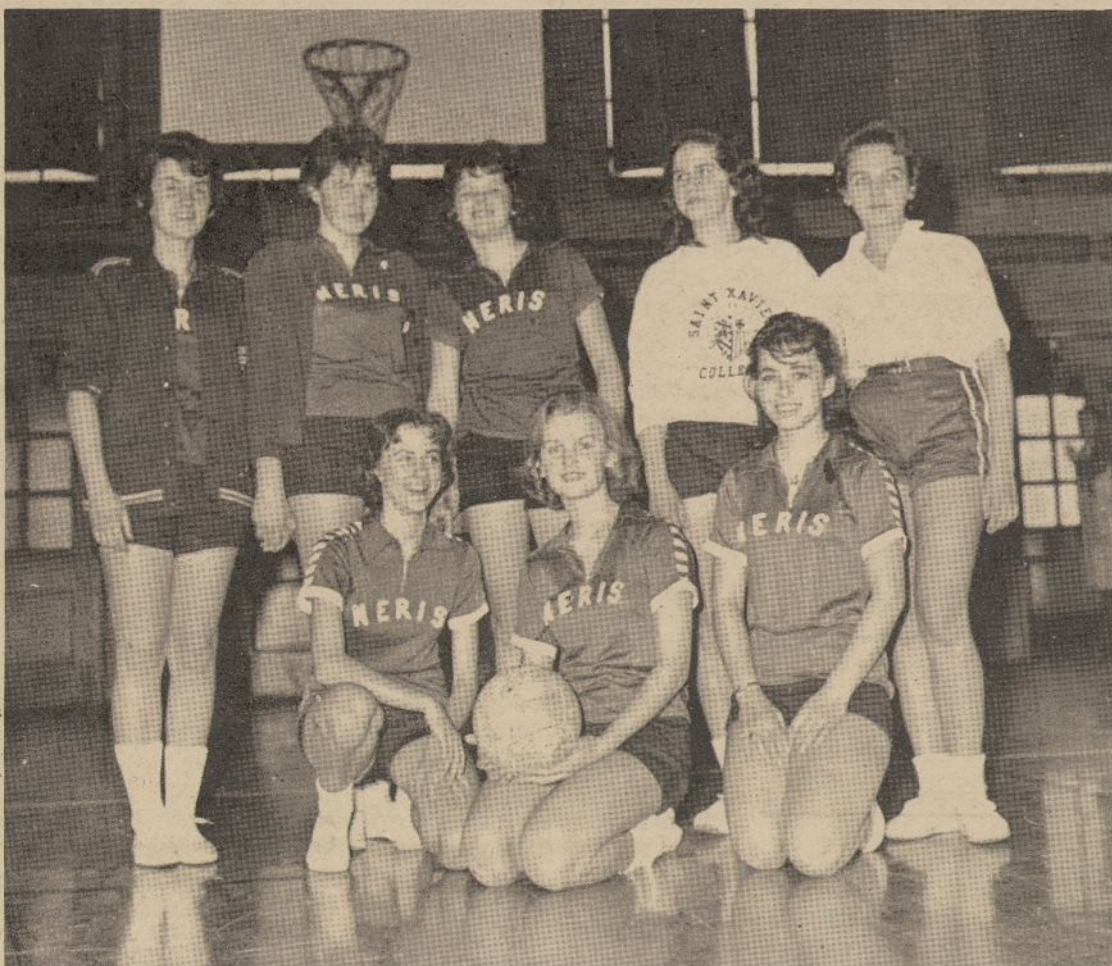
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanouskas, Pres.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susiriškite su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TRECIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

Chicagos Neris sporto klubo tinklininkės, Vidurio Vakarų apygardoj laimėjusios antrąją vietą. Dirvos nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Čiurlionio ansamblio metiniame susirinkime, įvykusiame praeitą sekmadienį, buvo išrinkta nauja valdyba: J. Nasvytis, G. Plečkaitienė, V. Urbaitis, Z. Gobis ir D. Staniškis. Šiuo metu ansamblyje yra 67 aktyvūs nariai. Penktadienį buvo baigta įreikduoti paskutinės dainos stereofoninė plokštelė su soliste J. Krikstolaityte. Plokštelė rinkoje pasirodys gegužės mėnesį.

• E. Mazys-Maziliauskas, clevelandiečiams gerai pažįstamas kirpėjas ir Dirvos bičiulis, buvo sunkiai susirgęs ir apie tris savaites išgulėjo ligoninėje. Buvo padaryta tulžies pūslės operacija. Į darbą tikisi grįžti kovo 25 d., ateinantį penktadienį.

• Šį sekmadienį, kovo 20 d., 6 v. v. Čiurlionio namuose įvyksta Inžinierių Plieno Korp. metinė šventė — alutis. Kviečiami visi technika studijuojantieji. Įėjimas nemokamas.

ELIZABETH SOEDERSTROEM

Metropolitan opera Clevelande gastroluoja nuo balandžio 25 iki gegužės 1 d. Gastrolėse pasirodys daug naujų dainininkų, jų tarpe ir Švedijos žvaigždė — soprano Elizabeth Soederstroem. Ji vadinama Švedijos ląkstingala. Ji dainuos pagrindines roles Fauste ir Figaro Vestuvėse.

KVIETIMAS Į KAZIUKO MUGĘ

Maloniai kviečiame visus clevelandiečius atsilankyti į skaučių rengiamą šį sekmadienį, kovo 20 d., lietuvių salėje KAZIUKO MUGĖ.

Atėję tikrai nesigailėsite, išgysite gražių rankdarbių, pamatysite linksmą programą, išmėginsite savo laimę — gal laimėsite dail. VI. Stančikaitės-Abraitienės paaukotą paveikslą. Pasivašinsite lietuviškais valgiais ir įvairiais kitais skanumynais.

Pradžia 12 val.

UŽSISAKYK DABAR.

PAŠTU AR ASMENIŠKAI PERKANT KASA ATIDAROMA NUO KOVO 28 D.

METROPOLITAN OPERA

APRIL 25 THRU MAY 1 in PUBLIC AUDITORIUM

April 25, Eve.: FAUST: Soederstroem, Miller, Gedda, Guarrera, Siepi, Votipka. Ballet. Morel.
 April 26, Eve.: GYPSY BARON: Della Casa, Hurley, Resnik, Olvis, Slezak, Reitan, Flagello, Votipka, De Paolis, Franke. Ballet. Leinsdorf.
 April 27, Eve.: IL TROVATORE: Stella, Madeira, Bergonzi, Merrill, Wildermann. Cleva.
 April 28, Eve.: ANDREA CHENIER: Milanov, Tucker, Sereni, Amparan, Roggero, De Paolis, Harvuot, Alvary, Cleva.
 April 29, Eve.: MARRIAGE OF FIGARO: Amara, Soederstroem, Miller, London, Siepi, Stratas, Resnik, Kullman, Flagello. Ballet. Leinsdorf.
 April 30, Mat.: MADAMA BUTTERFLY: Stella, Amparan, Fernandi, Harvuot, Franke, Verchi.
 April 30, Eve.: SIMON BOCCANEGRA: Curtis-Verna, Tucker, Tozzi, Sereni, Scott, Verchi.
 May 1, Mat.: LA TRAVIATA: Maffo, Morell, Merrill. Ballet. Adler.

PRICES: \$12.00, \$10.00, \$8.00, \$7.00, \$6.00, \$5.00, \$4.00, \$3.00, \$2.00. (No Tax)
 Seats at some prices not available for all operas. Please indicate 2nd and 3rd choices.
 Make checks payable to Northern Ohio Opera Association, Inc.
 BOX OFFICE: UNION COMMERCE BANK — Open 9:30 A.M. - 5:30 P.M.
 Main Banking Lobby — E. 9th and Euclid, Cleveland 14. MAIN 1-8300
 (Please enclose stamped return envelope) Knabe Piano Used Exclusively

Clevelando vyr. skautės baigia papuošti lėles, kurias galima bus nusipirkti Kaziuko mugėje, šį sekmadienį Lietuvių salėje. Nuotraukoje iš kairės: R. Neimanaitė, I. Stasaitė, J. Laikūnaitė, A. Gelažytė, (sėdi) G. Garlaitė.

Kaziuko mugė

Clevelando Neringos skaučių tuntas, talkinamas akademikių skaučių ir skautininkių bei vyresniųjų skaučių židinio, kovo 20 d., sekmadienį, lietuvių salėje rengia Kaziuko mugę.

Nuo 12 val. žemutinėje salėje veiks lietuviškų valgių virtuvė su balandėliais, vėdarais, dešrom ir kt. Bus tortų ir kitokių skanumynų bufetas.

Viršutinėje salėje bus draugovių stalai su liet. lėlėmis, pagalvėlėmis, audiniais, albumais, margučiais ir kitokiais rankdarbiais. Be to bus pačių skaučių gaminti baravykai, širdelės, sausainiai ir saldainiai. Laimės ratas, elgetų laivas ir kiti žaidimai.

5 val. vak. Z. Pečkaus paruoštas "Subatvakarėlis" ir draugovių pasirodymai. Clevelandiečiams bus įdomu pamatyti skaučių darbėlius ir linksmą programą bei pasivašinti lietuviškais valgiais ir skanumynais.

• Vasario 16 d. gimnazijos mokinių rankų darbai Clevelande. Ir skaučių Ka-

ziuko mugėje bus galima įsigyti Vasario 16 d. gimnazijos mokinių pagamintų

Clevelande šį sekmadienį įvykstančioje Kaziuko mugėje lankytojai galės įsigyti gražių skaučių rankdarbių. Nuotraukoje jaunosios skautės prie rankdarbių: G. Garlaitė, R. Juškėnaitė, A. Mačytė, D. Čiurlionytė ir Mockutė.

V. RICKUS PAINTING-DECORATING INC.

RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAŽYMAS

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitiems namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035

658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisyimas

TELEFUNKEN Authorized Factory Service TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V. Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ĮSTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Konkursinė nuotrauka Nr. 49

Gražų žiemą tarp ledo žvakių...

FILATELIJOS KAMPELIS

ANT. BERNOTAS

Dirvos redakcijai maloniai sutikus, čia įvedamas Filatelijos Kampelis. Kampelyje retkarčiais bus duodama vieno kito įdomesnio pašto ženklų nuotrauka ir aprašymai. Kampelis daugiausia bus taikomas jaunesnio amžiaus žmonėms, tačiau ir vyresnieji jame ras ko nors naudingo ir pamokomo.

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

Žymųjų "laisvės kovotojų" serijoje š. m. kovo 7 d. išleido 4 ir 8 centų pašto ženklus su buv. Čekoslovakijos prezidento Tomo G. Masaryko atvaizdu (1850-1937).

Tomas Masarykas yra gimęs Moravijoje iš vargingų tėvų. Jo tėvas buvo dvaro vežikas, o motina virėja. Augo ir mokėsi vargingai, bet pasižymėjo gabumais. Po didelių sunkumų baigė mokslo ir 1882 m. buvo pakeltas profesorium naujame Prahos čekų universitete. 1891 m. buvo išrinktas į Austro-Vengrijos parlamentą ir pasireiškė kaip griežtas kovotojas už čekų teises ir laisvę.

Pirmojo karo metu, bijodamas represijų, gyveno užsieniuose, kur organizavo čekų kovotojus. 1917 m. Sibire suorganizavo garsų čekų legioną. Buvo Čekų Tautos Tarybos narys ir 1918 m. buvo išrinktas pirmuoju Čekoslovakijos prezidentu. Prezidentu perrinktas 1920 ir 1927 m. Pasitraukė iš pareigų 1935 m.

Yra parašęs kelias knygas socialiniais ir politiniais klausimais. Buvo vedęs amerikiečių kilmės žmoną. Jo sūnus Jonas (1886-1948) taip pat yra žinomas čekų valstybininkas. Dabar Masaryko vardas komunistinėje Čekoslovakijoje net minėti draudžiamas. Išidėmėtina, kad Čekoslovakija visada yra buvusi labai draugiinga Lietuvai.

EGIPTAS

Nuo 1957 m. leidžia pašto ženklų seriją, susidedančią iš 1, 2, 3, 4, 5, ir 10 mills. Pradžioje dalis šių ženklų buvo išleista su pavadinimu EGYPT, vėliau pavadintas pakeistas į UAR EGYPT, dabar tik UAR (United Arab Republic).

Kai kurie ženklai išleisti pakeistomis spalvomis ir ant popierio su skirtingais vandens ženklais. Visi šie ženklai taip pat buvo perspausdinti žodžiu PALESTINE (angliškai ir ara-

biškai) vartojimui okupuotame Gazos ruože.

10 mills pašto ženkle matome senovinio Egipto, XIX dinastijos IV-tojo faraono, Ramses II atvaizdą (gyveno tarp 1292 ir 1225 m. prieš Kristų). Ramses II didesnę savo gyvenimo dalį praleido kariuose su kaimynais, ypač su hititais, žydų gimine, gyvenusia į šiaurę nuo dabartinės Palestinos. Senatvėje statė paminklus, kaip Rameseum šventovę ir kt. Viešpatavo 65 metus. Jo mumija buvo rasta 1881 m. Deir-el-Bahri vietovėje vienoje senoje grotoje.

Pašto ženkle faraono pomirtinė kaukė nuo jo sarkofago. Šventojo Rašto žinovai Ramses II laiko pirmuoju faraonu, pradėjusiu persekioti žydus (Genesis ir Exodus knygos).

VAKARINIS BERLYNAS

Vakarinio Berlyno paštas, minint vokiečių poeto ir dramaturgo Friedrich von Schiller 200 metų gimimo sukaktį, išleido dvispalvį 20 pfeningų pašto ženklą su poeto atvaizdu. Rytinė Vokietija ta proga išleido 10 ir 20 pfeningų pašto ženklus.

Vokietijoje pašto ženklų su Šilerio atvaizdu įvairiomis progomis yra išleista ir anksčiau, tarp kurių vienas, pieštas mūsų dailininko V.K. Jonyno.

Šileris (1759-1805) yra laikomas žymiausiu ne tik Vokietijos, bet ir visos Europos dramaturgu. Be to, rašė eilėraščius, balades, filosofinio ir istorinio turinio veikalus.

Jo dramos vaidinamos viso pasaulio teatruose. "Vilių Tell" ir "Orleano Mergelė" lietuviškai yra išvertę mūsasis Dr. V. Kudirka, dramą "Klasta ir Meilė" vaidino ne tik Kauno, bet ir kiti Lietuvos teatrai. Taip pat yra išversta "Giesmė apie Varpą" ir kiti jo kūriniai.

Savo nebaigtoje dramoje "Demetrius", Šileris į sceną yra išvedęs ir Lietuvos kanclerį Leoną Sapiegą, drąsiai beginantį Lietuvos reikalus lenkų seime.

DIRVA

Nr. 33

1960 m. kovo 18 d.

KAS IR KUR?

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos keturių skyrių (Elizabetho, Newarko ir New Yorko) dešimtmečio iškilmės įvyksta kovo 19 d. 7 val. vak. Carnegie Endowment International Center — 345 E. 46 St., New Yorke. Minėjime iškilmingas posėdis, A. Merklio paskaita ir vaišės.

• Ant. Bernotas, Dirvos bičiulis ir geras filatelistas iš Waterbury, Conn., sutiko vesti naują skyrių "Filatelijos kampelis". Skyrių jau spausdiname šiame Dirvos numeryje.

• Albina Mašalaitienė, atvykusi viešnagai iš Anglijos į Kanadą pas savo gimines, kovo 17 d. apledo Toronto ir grįžta atgal. Jos nuolatinė gyvenamoji vieta yra Londonas.

EGLUTĖS ŽYGIS CHICAGOJE

Nepaslaptis, kad lietuviškus laikraščius mes traktuojame kaip orą. Daug apie juos kalbame, bet mažai darome. Ir todėl labai sveikintinas vaikų laikraščio "Eglutės" bičiulių žygis surengti vakariene ir pastūmėti "Eglutės" platinimą.

Kovo 12 d. Chicagoje, Jaunimo Centre, prisirinko pilna salė entuziastingai nusiteikusių rėmėjų. Daugelis, žinoma, vis tie patys veidai, matomi kiekvienam parengime. Kaip ir paprastai vakarienių metu buvo kalbų, sveikinimų, linkėjimų. Buvo pasiūlyta ir konkrečių projektų. Mokytojas Binkis pajudino šiuo metu aktualiausią reikalą. Jis siūlė ieškoti ne naujų prenumeratorių, bet naujų skaitytojų. Tai tikrai opus ir dėmesio vertas reikalas.

Kalbėjo ir "Eglutės" redaktorė sesuo Paulė. Savo gražiai ir giliai pamatuotame žodyje ji išskėlė "Eglutės" reikalus, nupiešė esamą padėtį ir dėkojo visiems pagalbininkams. Iš jos žodžio paaiškėjo, kad "Eglutės" spausdinama 1700.

Putnamo seselių viršininkė, entuziazmo pagauta pareiškė, kad ji tuojau pakeliant spausdinimo skaičių bent 200.

Visa tai buvo miela, gražu ir viltinga. Vaikų laikraštis yra reikšmingas nežiūrint kas jį leisti ir redaguoti.

Taip maloniai skirstantis namo, užkalbinau Vl. Vijeikį, kuris penkeris metus leido ir redagavo "Tėviškėlę".

--Na, kaip atrodo reikalai?
--Taip, kaip ir savo sveikinimo žodyje Chicago skaitytojų vardu pažymėjau, "Eglutės" reikšmė neišmatuojama ir paraginimai, pareklamavimas gali nemažai padėti.

--O kaip atrodo "Eglutės" leidimo ir redagavimo vargai?

--Duokite man "Eglutę", tokia kaip redaktorė nupasakojo, ir aš ją leisiu didesnio formato ir su natūralių spalvų viršeliais. Nutariau nesiginčyti, nes juk penkerių metų patyrimas šį tą reiškia.

Tomas Eidimtas

kuris įvyko kovo 13 d., 12 val. šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana.

Įvykusiam organizacijų atstovų pasitarime buvo priimta rezoliucija, protestuoti prieš vykdomus Prancūzijoje Rytų Europos egzilų tremimą į Korsikos salą, pasiunčiant protesto telegramą pačiam gen. de Gaulle, o nuorašą amerikiečių spaudai.

Protesto telegramai su redaguoti sudaryta iš trijų asmenų komisija, kurią sudaro: Stasys Kalvaitis, Antanas Vilutis ir Algis Markevičius.

Pakenė

Simas Velbasius, buv. Kauno Valst. Teatro baletu solistas

Simo Velbasio baletu mokykla Chicagoje

Chicago ir apylinkių lietuviams, organizacijų su-ruoštuose kultūrinuose rengimuose, dažnai tenka matyti ir mūsų jaunų lietuvių atliekamus klasikinio baletu šokius. Tačiau gal ne visiems žiūrovams būdavo aišku, iš kur ir kokiu keliu tos jaunos balerinos atvedavo į sceną. O jos atvedavo specialiai paruoštos Simo Velbasio vedamos baletu mokykloje.

Devinti mokslo metai

Marquette Parko rajone, tarp 69 ir Rockwell gatvių, yra lietuviška "karčiama". Tik ne ružava, o "Dubysa", prie kurios 3-4 dienas savaitėje, popietinėmis valandomis, vyksta didelis judėjimas. Ir ne gėrimo mėgėjų, bet mažų ir paaugusių lietuvių bei jų palydovių mamų ar tėvelių.

Užpakaly tos "karčiamos", lyg atskirame priestate yra nedidelė salė. Čia ir yra toji mokykla. Joje nėra nei mokyklinių suolų, nei žemėlapių, nei rašomų lentų. Užtenka tik pianino ir ilgo, per visą salę pritvirtinto turėklis, į kurį prisilaikydamos mokinės, pagal S. Velbasio komandas bei muzikos taktą, lavina ir grūdina visus kūno raumenis, sanarius, krūtinės ląstą, kvėpavimą, klausą ir lygsvarą.

Ir tik po tokio, gan ilgo kurso, einama prie sudėtingesnių ir turiningesnių judesių — baletinių šokių.

Mokykla veikia jau devinti metai. Šiuo metu ją lanko virš 50 mergaičių ir 2 berniukai, nuo 6 iki 16 metų amžiaus. Pagal metų amžių ir tos srities išsilavinimą, visos šokėjos paskirstytos į 3 pagrindines grupes. Pamokos kiekvienai grupei duodamos 3-4 dienas savaitėje po vieną, bet įtemptą, valandą. Mokslo metų sezonas pradėdamas anksčiau rudenį ir baigiamas vasaros pradžioje.

Kalėdinės eglutės išpūdziai

Kasmet, prieš Kalėdų šventes, S. Velbasius, padedant jo talkininkams pianistams — A. Skriduliui ir A. Kalvaičiui bei šokėjų tėvams, ten pat suruošia Kalėdinę eglutę su vaišėmis, Kalėdų seneliu, ir ne vietiniu, bet iš Lietuvos, gausio-

mis dovanėlėmis ir kitokiomis pramogomis. Kasmet parodoma spalvotas filmas iš praeitų metų jų pačių atliktų šokių.

Tikrai, gražus vaizdas. Kada matai tokį didelį būrį jaunų lietuvių. O dar gražesnis, ir net jaudinantis jausmas apima, kada prieš pradėdamas vaišintis, piano muzikai padedant, iš tų lietuvių širdelių išsiveržia Kalėdinės giesmės.

Metiniai baletu koncertai

Esu jau paminėjęs, kad metu bėgyje tos mokyklos auklėtinės dažnai pasirodo organizacijų rengimuose. Bet tuo S. Velbasius nepasitenkina. Kasmet, mokslo sezono pabaigoj, suruošia didelę meninę puotą — baletu koncertą, kuriame jis pasirodo visuomenei su visa savo "armija".

Štai praeitų metų tokia koncerte į sceną išėjo net su 19 įvairiausių šokių. Dailininko J. Tričio dekoruotoj ir apšviestoje scenoje matėsi lyg ne mūsų dukros lietuviškos, bet mirguliavo gražiausios gėlės, lėlės, peteliškės, tarantėlės ir kt.

Šiais metais, gegužės pabaigoj, S. Velbasius su savo visu būriu balerinų žada pasirodyti visuomenei dar su gražesne ir turiningesne programa. Numatoma atlikti šie baletu kūriniai: "Užburtoji fleita" ir komp.

DETROIT

TRYS TŪKSTANČIAI LAIŠKU

JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkės Valdyba šiais metais gavo virš 500 laiškų, telegramų ir įvairių raštų, o pati išsiuntė virš 3200.

Tame skaičiuje virš 400 laiškų išsiunčia JAV prezidentui, viceprezidentui, partijų vadams, senatoriams, kongresmanams, miestų burmistrams, Detroito miesto tarybos nariams, Michigan valstybės senatoriams ir kongresmanams, konsulams, Detroito 52 tautybių pirminkams ir kt. Iš jų gauta apie 300 laiškų.

Balandžio 3 d. 4 val. p.p. Hispanos Unidos didžiojoje salėje įvyks JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės visuotinis susirinkimas. Visi Detroito lietuviai kviečiami jame dalyvauti ir dar daugiau išgirsti apie apylinkės nuveiktus darbus. Bet svarbiausia, šiame susirinkime bus išrinkta nauja valdyba, kuri vadovaus apylinkės lietuviškam gyvenimui sekančius metus. Visi suraskime galimai daugiau kandidatų ir iš anksto gaukime jų sutikimus.

V. Kutkus

Visi Kaziuko mugėn

Skautų ir skautų ruošima Kaziuko mugė įvyks kovo 20 d., sekmadienį buvusioje lietuvių svetainėje, didžiojoje salėje. Pradžiai nuo 10 val. ryto ir truks ligi 5 val. vakaro. Skautės ir skautai, talkininkaujant tėveliams ir bičiuliams, kruopščiai ruošiasi.

Atsilankiusieji pamatys įvairius rankdarbius, turės malonią progą papietauti ir paragauti lietuviškų skanumynų.

Atpalaiduokime šią dieną visas šeimininkes nuo pietų gaminimo namie. Visi valgykime Kaziuko mugėje, kur mūsų geradarės, vadovaujamos O. Šadeikienės ir I. Alantienės, kaip ir kiekvienais metais, pagamins skanius ir įvairius pietus. Valgyti bus jau galima gauti nuo 10 val. ryto.

Mažiesiems - jauniems bus visa eilė žaidimų ir kitų įdomių pramogų. Įėjimas mugėn nemokamas. Veiks turtingi laimėjimai, kuriems vadovaus prityrusi vadovė Irena Laurinavičienė.

Tad visi iki pasimatymo Kaziuko mugėje!

J. Bertulio "Našlaitė" ištraukos.

S. Velbasius savo baletu mokykloje veda nemažą būrį jaunų lietuvių į šokio grožį. Tuo keliu ir jis pats atėjo į Kauno Valstybinį Teatrą, kaip klasikinio baletu solistas. Gal iš jų ir ne viena nesieks profesionalės balerinos vardo, bet būkime tikri, kad jos, po kelių metų tokios mankštos, savo fizine sveikata, grakštumu, lankstumu ir žvalumu išsiskirs iš kitų mergaičių.

V. Abr.

Ruošiasi vaidinimui

"Alka" dramos sambūris ruošiasi naujam vaidinimui. Numatyta suvaidinti A. Škėmos premijuotą veikalą "Žvakidė". Režisuoja aktorius Justinas Pusdešris. Veikalą stato Lietuvių Balso radijo klubas.

Motinos dienos pagerbimas

Jaunimo organizacijų komitetas, kurį sudaro pirminkas — J. Gilvydis, nariai — J. Šostakas, G. Bliudžius ir A. Bublys, gegužės 8 d. ruošia motinos dienos pagerbimą. Numatoma kalbėtojas ir meninė programa.

Viktoras L.

HARTFORD

Liet. dramos ratelis, Ipolito Tvirbuto vadovaujamas, ruošiasi vykti į Bostoną vaidinti komediją "Kreivas veidas". Šios komedijos vaidinimas gerai pavyko Hartforde. Tikimasi, kad patiks ir bostoniškiams. Įpinta nemažai aktualijų, net ir "atsarginė Lietuva" Hundure.

Liet. Bendruomenės narių metinis susirinkimas antrą kartą kviečiamas kovo 26 d. Šis susirinkimas turėjo įvykti vasario 27 d., bet dėl susidėjusių nepalankių sąlygų neįvyko. Tikimasi, kad dabar bus gausus.

Po susirinkimo bus kavutė.

Praėjusiais metais netekome LB aktyvaus nario inž. V. Miniuko, o šių metų pradžioje M. Kripi ir Jono Mančiūno. Šie du senesnės kartos lietuviai veikė taip pat paliko nemažą spragą mūsų visuomeniniam gyvenime. Ypač vėlionis J. Mončiūnas buvo aktyvus liet. organizaciniame gyvenime ir veikloje.

Pabaltiečių — lietuvių, latvių ir estų antrasis iš eilės metinis balius-koncertas paliko visiems dalyviams malonius įspūdžius. Tai nuopelnas Hartfordo LB valdybos, o taip pat Z. Strazdo, Pabaltiečių K-to pirmininko.

Z. Strazdas praėjusiam LB narių susirinkime pranešė, kad pabaltiečiai ir ateityje veiksia meninės veiklos srityje. VMK

BOSTON

Vyr. skaut. Lidija Čepienė buvo išvykusi į Pensylvaniją, skautų vadovių mokyklon. Programoje buvo stovyklų direktorių apmokymo kursas. Vyr. sk. Lidija Čepienė dirba pas amerikietiškas skaites Bostono distrikte.

V. Sidzikauskas atvyksta į Bostoną, balandžio 3 d. ir padarys pranešimą apie tarptautinę politinę padėtį.

Laisvės Varpo radijo programos metinis sprendimų susirinkimas įvyks kovo 27 d. Tautinės Sąjungos namuose.

P A D Ė K A

Širdingai dėkojame geriamam daktarui Juozui Bartkui (Chicagoje), už rūpestingą ir kantrų mūsų Mamos A. A. Elenos Vado-palienenės gydymą Jos ligose. Visuomet nuoširdus daktaro sugebėjimas stiprinti mūsų Mamos fizines ir moralines jėgas, per Jos gyvenimą Amerikoje eilę metų, liks neišdildomas Jos vaikų širdyse.

Vaikai — Zofija, Irena ir Romanas

• Stasys Jakutis, ekonomistas, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas, aktyvūs veikėjas Bostone, artimųjų ir draugų buvo pagerbtas kovo 12 d., Tautinės Sąjungos namuose, sulaukus 50 metų amžiaus.

• Dr. Eduardas ir Marija Jansonai, vilos "Audronė" savininkai Cape Cod vasarvietėje, iš So. Bostono persikėlė į Dorchester. Naujas jų adresas: 89 Mount Ida Rd., Dorchester 22, Mass.

• M. Baliutavičius, iš Venecuelos, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir \$10.00 auką.

E. CHICAGO

Protesto telegrama gen. de Gaulle

Ryšium su Prancūzijoje vykdomu Rytų Europos egzilų suėmimu ir tremimu į Korsikos salą East Chicago apylinkės organizacijų atstovai turėjo pasitarimą,

A. a. KOTRYNAI KAMINSKIENEI

mirus, jos sūnui ir mielam choristui PETRUI KAMINSKUI reiškiamė nuoširdžią užuojautą

Bostono Lietuvių Mišrus Choras

A. A. Profesorium Daktarui

KAZIMIERUI OZELIUI

mirus, jo žmonai SOFIJAI, dukterims dr. SOFIJAI ir DALIAI, ir sūnui KAZIUI su šeima, reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdime

Veronika ir Jonas Černiai

Rochesterio Bendruomenės choras per Vasario 16 minėjimą išpildė meninę programą, paskutinį kartą dirguojant muzikui Petriui Armonui, jam persikeliant gyventi į Kaliforniją.